

Ramon Bassa i Martín
Universitat de les Illes Balears

Els estudis universitaris sobre la literatura infantil i juvenil catalana a Mallorca (1978-2005).

Una aproximació crono-bibliogràfica.

Los estudios universitarios sobre la literatura infantil y juvenil catalana en Mallorca (1978-2005).

Una aproximación crono-bibliográfica.

University Studies on Catalan Literature for Children and Adolescents in Mallorca (1978-2005).

A Chronological and Bibliographical Approach.

La literatura infantil i juvenil en llengua catalana ha estat, de manera especial, un dels elements més usats per transmetre uns determinats valors socials i educatius als infants, sense que això vulgui dir que no hi hagi uns valors literaris en les obres destinades als infants i adolescents. Des de mitjan anys vuitanta, però, cal dir que el llibre de literatura infantil ha entrat plenament dins el mercat de consum, i aquesta finalitat socioeducativa ha deixat de tenir els objectius directament intervencionistes que havia tingut durant els primers vuitanta anys del segle XX.

Aquest article vol ser una breu crònica històrica dels diferents elements d'intervenció socioeducativa que han tingut els estudis sobre la literatura infantil i juvenil catalana al llarg de més d'un quart de segle a Mallorca. Ho fem ara, que encara es troba algun exemplar del material (fullets, articles, revistes, llibres, cartells, diaris, exposicions...) que s'ha generat en aquests vint-i-set anys, i del qual podem deixar constància escrita. D'aquí a uns anys la tasca podria ser més difícil. Esper que també serveixi per deixar testimoni d'uns fets i d'unes publicacions que puguin ajudar a l'anàlisi de la història dels estudis sobre la literatura infantil catalana. Al final hi ha una bibliografia dels principals estudis sobre la literatura infantil catalana a les Illes Balears.

La literatura infantil i juvenil en lengua catalana ha sido, de manera especial, uno de los elementos más usados para transmitir unos determinados valores sociales y educativos a los niños, sin que ello signifique que no existan unos valores literarios en las obras destinadas a los niños y adolescentes. Desde mediados de los años ochenta, sin embargo, hay que decir que el libro de literatura infantil ha entrado plenamente en el mercado de consumo, y esta finalidad socioeducativa ha dejado de tener los objetivos directamente intervencionistas que había tenido durante los primeros ochenta años del siglo XX.

Este artículo quiere ser una breve crónica histórica de los diferentes elementos de intervención socioeducativa que han tenido los estudios sobre la literatura infantil y juvenil catalana a lo largo de más de un cuarto de siglo en Mallorca. Lo hacemos ahora, que aún encontramos algún ejemplar del material (folletos, artículos, revistas, libros, carteles, periódicos, exposiciones...) que se ha generado en estos veintisiete años, y del que podemos dejar constancia escrita. Dentro de unos años la tarea podría ser más difícil. Espero que también sirva para dejar testimonio de unos hechos y de unas publicaciones que puedan ayudar al análisis de la historia de los estudios sobre la literatura infantil catalana. Al final hay una bibliografía de los principales estudios sobre la literatura infantil catalana en las Islas Baleares.

Catalan literature for children and adolescents has been one of the most commonly used means of transmitting certain social and educational values to children, without this detracting from the literary value of these works. From the mid 1980s, however, children's literature can be said to have become fully integrated in the consumer market, and this social and educational purpose no longer has the direct interventionist goals that characterized it during first eighty years of the 20th century.

The aim of this article is to offer a brief historical account of the different forms of social and educational intervention that studies on Catalan literature for children and adolescents have had for over a quarter of a century in Mallorca. The aim is to do it now, while some examples of the material that has been generated during the course of these twenty-seven years (leaflets, articles, magazines, books, posters, newspapers, exhibitions etc.) can still be found and written proof can be left of them since, in a few years' time, this task could be more difficult. I hope that it also serves to bear witness to events and publications that might facilitate an analysis of the history of studies of Catalan literature for children. This article concludes with a bibliography of key studies of children's literature in Catalan in the Balearic Islands.

1. El primer seminari universitari de literatura infantil: 1978

Els inicis dels estudis universitaris sobre la literatura infantil i juvenil a Mallorca podem dir que se situen a l'hivern de 1978 en el si del Departament de Pedagogia de la Universitat de Palma, en crear-se el primer seminari sobre estudis del llibre infantil. La conferència inaugural la realitzà la bibliotecària i estudiosa Aurora Díaz-Plaja, amb el títol de *La fantasia, avui*, el dia 7 de desembre de 1978. El seminari tingué deu sessions que es realitzaren cada dilluns, entre el dia 11 de desembre de 1978 i el dia 26 de febrer de 1979. El coordinador del seminari va ser Gabriel Janer Manila i el secretari Martí March. La inscripció era gratuïta.

En el fullet informatiu que es va editar, Gabriel Janer Manila va escriure: «El Seminari sobre la problemàtica del llibre infantil de creació es proposa indagar en el coneixement de l'anomenada LITERATURA INFANTIL, en els seus valors i en les seves manipulacions; també, en l'estudi de la imaginació i en les arrels profundes de l'escriptura, en les relacions entre el nin i el llibre, com també en les ideologies que, de vegades, es transmeten especialment als nins a través de les obres literàries.» (Janer Manila 1979, 9-10.)

Aquest primer seminari també tenia una intencionalitat intervencionista d'agència educativa cap als ensenyants, ja que volia facilitar repertoris bibliogràfics i fomentar la lectura a partir de la creació de biblioteques escolars, i així es deia explícitament: «Essent un seminari dedicat essencialment als ensenyants d'ara o als qui ho seran en el futur, també el seminari haurà de donar relació de repertoris bibliogràfics de llibres infantils —especialment de la nostra cultura— i haurà d'aprofundir en el maneig i funcionament de les biblioteques escolars i de barri; sobretot, es descriuran els aspectes d'allò que haurien d'esser aquests espais de cultura i d'aprenentatge.»

2. La tasca de la CENC-Obra Cultural Balear. Les exposicions de llibres (1980-1981) i l'aparició de *L'Aventura de Llegir* (1983)

L'Obra Cultural Balear realitzà, dins la seva tasca per la normalització del català, dues exposicions de llibres infantils, que tingueren lloc al local de la Caixa de Pensions de Catalunya i Balears. La primera mostra es va fer l'any 1980 i tingué diverses intervencions i una publicació escrita pel mestre de l'escola unitària de Deià, Jaume Albertí, sota el títol «La biblioteca a l'escola».

L'any següent, el 1981, es tornà a realitzar una segona exposició de llibre infantil en llengua catalana i la I Mostra d'Il·lustradors, amb dibuixos de Francesc de B. Moll i el seu germà per a l'Aplec de rondaies mallorquines. Es publicà un altre opuscle amb un article escrit pel mestre Jaume Albertí: «El llibre i l'infant».

1. El primer seminario universitario de literatura infantil: 1978

Podemos decir que los inicios de los estudios universitarios sobre la literatura infantil y juvenil en Mallorca se sitúan en el invierno de 1978 en el seno del Departamento de Pedagogía de la Universidad de Palma, cuando se creó el primer seminario sobre estudios del libro infantil. La conferencia inaugural la realizó la bibliotecaria y estudiosa Aurora Díaz-Plaja, con el título *La fantasía, avui*, el día 7 de diciembre de 1978. El seminario constó de diez sesiones que se realizaron cada lunes, entre el día 11 de diciembre de 1978 y el día 26 de febrero de 1979. El coordinador del seminario fue Gabriel Janer Manila y el secretario Martí March. La inscripción era gratuita.

En el folleto informativo que se editó, Gabriel Janer Manila escribió: «El seminario sobre la problemática del libro infantil de creación se propone indagar en el conocimiento de la llamada LITERATURA INFANTIL, en sus valores y en sus manipulaciones; también, en el estudio de la imaginación y en las raíces profundas de la escritura, en las relaciones entre el niño y el libro, así como en las ideologías que, a veces, se transmiten especialmente a los niños a través de las obras literarias.» (Janer Manila 1979, 9-10.)

Este primer seminario también tenía una intencionalidad intervencionista de agencia educativa hacia los enseñantes, ya que quería facilitar repertorios bibliográficos y fomentar la lectura a partir de la creación de bibliotecas escolares, y así se decía explícitamente: «Siendo un seminario dedicado esencialmente a los enseñantes actuales o futuros, también el seminario tendrá que dar relación de repertorios bibliográficos de libros infantiles —especialmente de nuestra cultura— y tendrá que profundizar en el manejo y funcionamiento de las bibliotecas escolares y de barrio; sobre todo, se describirán los aspectos de lo que deberían ser estos espacios de cultura y de aprendizaje.»

2. La tarea de la CENC-Obra Cultural Balear. Las exposiciones de libros (1980-1981) y la aparición de *L'Aventura de Llegir* (1983)

La Obra Cultural Balear realizó, dentro de su tarea por la normalización del catalán, dos exposiciones de libros infantiles, que tuvieron lugar en el local de la Caixa de Pensions de Cataluña y Baleares. La primera muestra se hizo en el año 1980 y tuvo diversas intervenciones y una publicación escrita por el maestro de la escuela unitaria de Deià, Jaume Albertí, bajo el título «La biblioteca a l'escola».

Al año siguiente, en 1981, se volvió a realizar una segunda exposición del libro infantil en lengua catalana y la I Muestra de Ilustradores, con dibujos de Francesc de B. Moll y su hermano para el Aplec de rondaies

1. The First University Seminars on Children's Literature: 1978

The first university studies in Mallorca of literature for children and adolescents can be said to date back to the winter of 1978 at Palma University's Department of Teacher Training, when a series of seminars on the subject was organized. The opening conference was given by librarian and academic Aurora Díaz-Plaja, under the title *La fantasía, avui* (Fantasy Today) on December 7th 1978. There were ten sessions in all, held each Monday from December 11th 1978 to February 26th 1979. The coordinator was Gabriel Janer Manila and the secretary was Martí March. Registration was free.

In the informative leaflet that was published, Gabriel Janer Manila wrote: «The aim of these seminars on creative readers for children is to explore what is known as CHILDREN'S LITERATURE, looking at its values and forms of manipulation and studying the imagination, writing's deep roots, relations between the child and the book, and the ideologies that are sometimes transmitted through works of literature, particularly to children.» (Janer Manila 1979, pages 9-10.)

That first series of seminars also had an educational purpose for teachers, since it planned to offer bibliographies and to promote reading by creating school libraries. This was made very clear: «These seminars are mainly directed at teachers or future teachers. They must also offer bibliographical lists of children's books, particularly those associated with our culture, and they must explore the way in school and local libraries are run and work. Above all, they must describe what these centres for culture and learning should be like.»

2. The Work of the CENC-Obra Cultural Balear. Exhibitions of Books (1980-1981) and the Appearance of *L'Aventura de Llegir* (1983)

As part of its mission to spread the use of the Catalan language, the Obra Cultural Balear¹ organized two exhibitions of children's books at the Caixa de Pensions de Catalunya i Balears savings bank. The first exhibition was held in 1980, involving several events and a written publication by the primary school teacher of Deià School, Jaume Albertí, entitled «La biblioteca a l'escola»².

The following year, in 1981, a second exhibition of children's literature in Catalan was held, together with the first edition of the Illustrators Exhibition, with drawings by Francesc de B. Moll and his brother for *Aplec de rondaies mallorquines*³. Another brief treatise was published, including an article by primary school teacher Jaume Albertí entitled «El llibre i l'infant»⁴.

In April 1983, the first version of the booklet *L'Aventura de Llegir*⁵ appeared in

El mes d'abril de 1983 apareix el primer fullet de *L'Aventura de Llegir*, que constava de vuit planes en format de diari, editat per la CENC (Comissió per a l'Ensenyament i Normalització del Català) de l'Obra Cultural Balear, coordinat per Ramon Bassa, amb les col·laboracions fixes de Gabriel Janer Manila, Martí X. March i Cerdà i Maria Pons.

Aquesta publicació anual volia donar a conèixer i fomentar la literatura infantil en llengua catalana als escolars de Mallorca. També donava informació de les novetats adreçada als mestres. Acostumava a tenir diverses seccions, d'acord a la classificació adoptada per les biblioteques de Catalunya: I1. Dels llibres d'imatges a les primeres lectures; I2. Contes i narracions (7-10 anys); I3-JN. Llibres i novel·les a partir de 12-13 anys. A part tenia una secció d'informació bibliogràfica i algun article sobre alguna experiència d'animació a la lectura realitzada per alguna escola.

Destacaria, pel valor documental d'un material fungible quasi impossible de trobar actualment, els editorials de la primera pàgina, on es publicaren articles que reflectien el pensament pedagògic illenc sobre la literatura infantil. Tals com els articles: «Digueu com llegeixes i et diré qui ets» (abril 1984); «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?» (abril 1985), de Martí X. March i Cerdà; «L'aventura de llegir llibres d'aventures» (abril 1986), de Miquel Rayó; «Lectura i llibertat» (abril 1987), de Ramon Bassa.

A partir de l'any VI es publicà a la primera pàgina el missatge anual amb motiu del dia internacional del llibre infantil que es dona a conèixer el mes d'abril en homenatge a H. C. Andersen.

3. Les Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana (1984-2002)

Una més de les formes d'intervenció socioeducativa que mostren la relació entre literatura infantil catalana i renovació pedagògica són les Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana, iniciades fa quasi un quart de segle. Per tant, no és casual que totes les Jornades hagin estat organitzades pel Departament de Ciències de l'Educació i posteriorment per l'ICE de la Universitat de les Illes Balears.

Vet aquí una breu descripció dels seus objectius i les activitats realitzades:

Els dies 14 i 15 de desembre de 1984 tingueren lloc a Palma les Primeres Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana, organitzades pel Departament de Pedagogia de la Universitat de Palma i patrocinades pel Consell Insular de Mallorca.

Foren, com diu Martí March (1985, 1) a la presentació d'un llibret de Francesc Cubells: «Unes Jornades que, en definitiva, volien ésser una crida a totes les persones que estaven interessades per aquest tipus de Literatura, a mestres, a ensenyants, a

mallorquines. Se publicò otro opúsculo con un artículo escrito por el maestro Jaume Albertí: «El llibre i l'infant».

En el mes de abril de 1983 aparece el primer folleto de *L'Aventura de Llegir*, que constaba de ocho páginas en formato de periódico, editado por la CENC (Comisión para la Enseñanza y Normalización del Catalán) de la Obra Cultural Balear, coordinado por Ramon Bassa, con las colaboraciones fijas de Gabriel Janer Manila, Martí X. March i Cerdà y Maria Pons.

Esta publicación anual quería dar a conocer y fomentar la literatura infantil en lengua catalana a los escolares de Mallorca. También informaba sobre las novedades a los maestros. Acostumbraba a tener varias secciones, de acuerdo con la clasificación adoptada por las bibliotecas de Cataluña: I1. De los libros de imágenes a las primeras lecturas; I2. Cuentos y narraciones (7-10 años); I3-JN. Libros y novelas a partir de 12-13 años. Además, tenía una sección de información bibliográfica y algún artículo sobre alguna experiencia de animación a la lectura realizada por alguna escuela.

Destacaría, por el valor documental de un material fungible casi imposible de encontrar actualmente, los editoriales de la primera página, donde se publicaron artículos que reflejaban el pensamiento pedagógico isleño sobre la literatura infantil, tales como los artículos: «Digueu com llegeixes i et diré qui ets» (abril, 1984); «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?» (abril, 1985), de Martí X. March i Cerdà; «L'aventura de llegir llibres d'aventures» (abril, 1986), de Miquel Rayó; «Lectura i llibertat» (abril, 1987), de Ramon Bassa.

A partir del año VI se publicó en la primera página el mensaje anual con motivo del día internacional del libro infantil que se da a conocer en el mes de abril como homenaje a H.C. Andersen.

3. Las Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana (1984-2002)

Una más de las formas de intervención socioeducativa que muestran la relación entre la literatura infantil catalana y la renovación pedagógica son las Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana, iniciadas hace casi un cuarto de siglo. Por lo tanto, no es casual que todas las jornadas hayan sido organizadas por el Departamento de Ciencias de la Educación y posteriormente por el ICE de la Universidad de las Islas Baleares.

He aquí una breve descripción de sus objetivos y las actividades realizadas:

Los días 14 y 15 de diciembre de 1984 tuvieron lugar en Palma las Primeres Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana, organizadas por el Departamento de Pedagogía de la Universidad de Palma y patrocinadas por el

the form of an eight-page newspaper, published by the CENC⁶ of the Obra Cultural Balear. Coordinated by Ramon Bassa, its permanent collaborators included Gabriel Janer Manila, Martí X. March i Cerdà and Maria Pons.

The aim of this yearly publication was to make children's literature in Catalan known to schoolchildren in Mallorca and to encourage its use. It also included news for teachers. The publication was divided into different sections, based on the classificatory system adopted by libraries in Catalonia: I1 - picture books used as first readers; I2 - tales and narrations (7-10 years old); and I3-JN - books and novels, 12-13 years old. It also contained a section with bibliographical information and the occasional article on experiences in schools at promoting reading.

Given the documentary value of this fungible material that is almost impossible to find today, a special mention must be made of its first-page editorials, where articles were published that reflected current pedagogical approaches to children's literature in the Balearics, like the articles: «Digueu com llegeixes i et diré qui ets»⁷ (April 1984), «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?»⁸ (April 1985) by Martí X. March i Cerdà, «L'aventura de llegir llibres d'aventures»⁹ (April 1986) by Miquel Rayó, and «Lectura i llibertat»¹⁰ (April 1987) by Ramon Bassa.

From the fourth year onward, a yearly message was published on the first page to mark International Children's Book Day which is publicized in April as a tribute to Hans Christian Andersen.

3. Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents (1984-2002)

Another form of social and educational intervention which highlights the relationship between children's literature in Catalan and new approaches to teacher training are the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents, which first began almost twenty-five years ago. It is not coincidental that all the editions have been organized by the Department of Educational Science and later by the Institute for Educational Sciences (ICE) of the University of the Balearic Islands (UIB).

Here is a brief description of the aims of these seminars and the activities that have been carried out:

On December 14th and 15th 1984, the first edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents were held in Palma, organized by Palma University's Department of Teacher Training and sponsored by the Consell de Mallorca.

As Martí March stated (1985, 1) in the introduction to a short book by Francesc Cubells: «They were seminars that clearly called out to all those people who were

Un Dels Números de la revista Lluc a l'any de 1984.

bibliotecaris, a pares, a polítics, als mitjans de comunicació social, etc.; una crida per a la defensa del llibre infantil i juvenil en totes les seves dimensions, nivells i perspectives.» (F. Cubells 1985, 1.)

Els objectius d'aquelles Primeres Jornades eren:

- La difusió del llibre infantil i juvenil en llengua catalana.
- L'estudi i l'intercanvi de propostes didàctiques a partir del llibre infantil de creació.
- L'estudi i l'intercanvi d'estratègies per a la motivació per la lectura i per a la dinamització del llibre en el marc de l'escola, de la família, del poble o del barri.
- L'activitat entorn de la biblioteca familiar, escolar, popular i pública, etc.
- L'anàlisi de la política institucional en relació amb el llibre. Propostes d'actuació.
- La mostra de llibres infantils i juvenils i la presentació de repertoris bibliogràfics d'utilitat tant per als ensenyants, com per als pares, com per als responsables de les bi-

Consejo Insular de Mallorca.

Fueron, como dice Martí March (1985, 1) en la presentación de un librito de Francesc Cubells: «Unas jornadas que, en definitiva, querían ser un llamamiento a todas las personas que estaban interesadas por este tipo de literatura, a maestros, a enseñantes, a bibliotecarios, a padres, a políticos, a los medios de comunicación social, etc.; un llamamiento para la defensa del libro infantil y juvenil en todas sus dimensiones, niveles y perspectivas.» (F. Cubells 1985, 1.)

Los objetivos de aquellas primeras jornadas eran:

- La difusión del libro infantil y juvenil en lengua catalana.
- El estudio y el intercambio de propuestas didácticas a partir del libro infantil de creación.
- El estudio y el intercambio de estrategias para la motivación por la lectura y para la dinamización del libro en el marco de la

interested in this type of literature: primary school and other teachers, librarians, parents, politicians, means of social communication etc. It was a cry for support for literature for children and adolescents in all its dimensions and perspectives and at all levels.» (F. Cubells 1985, page 1.)

The aims of that first edition were:

- »The diffusion of literature in Catalan for children and adolescents.
- »An analysis and exchange of educational ideas based on literature for children.
- »A study aimed at encouraging reading and revitalizing the use of books in schools, families, towns and neighbourhoods. Exchanged strategies.
- »Activities associated with family, school, popular and public libraries.
- »An analysis of institutional policies on books. Proposals for action.
- »An exhibition of literature for children and adolescents and the presentation of bibliographies used by teachers, parents and librarians. (Taken from the *Programa de les Primeres Jornades*¹¹, page 2.)

The following events were held:

The inauguration of the seminars by Martí March and the presentation of a monographic issue of the magazine *Lluc*, dedicated to Catalan literature for children and adolescents. This was followed by a conference by Francesc Cubells, Director of the Institute for Educational Sciences, entitled: «Current Trends in Children's Literature in Catalan», which was published a month later in a brief publication of the same title (*Les tendències actuals de la literatura infantil catalana*. Palma: Palma University, 1985). That same Friday, there was a round table on «Children's Books in Schools», moderated by Ramon Bassa.

On the following day, two more round tables were held: one at 9 a.m. on the subject «Children's Literature in Catalan and Institutions», coordinated by Damià Pons, and another at 12 a.m. on «Revitalizing the Use of Books», moderated by bookkeeper Pep Duran. Between, there was a conference by Gabriel Janer Manila entitled «The Powers of the Imagination».

The second edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents was held in the Assembly Room of the Caixa savings bank in Palma on November 6th, 7th and 8th 1986 and organized by the U.I.B.'s Department of Educational Science.

Its aims were identical to those of the first edition.

The activities, which lasted for three days, consisted of:

- The presentation and inauguration of the second edition of the seminars.
- An inaugural conference by Francesc Boada, Chairman of the ACAI, entitled «The Hazards of a Belief. (General Issues Relating to Children's Books in Catalan)».

Il·lustració de Gustave Doré per a la Caputxeta Vermella dels Contes de ma mère l'Oye, de Charles Perrault.

blioteques.» (*Programa de les Primeres Jornades*, pàg. 2.)

Els actes que se celebraren varen ser: La inauguració de les Primeres Jornades a càrrec de Martí March; la presentació del número monogràfic de la revista *Lluc* dedicat al llibre infantil i juvenil en llengua catalana. Després Francesc Cubells, director de l'ICE, impartí una conferència titulada: *Les tendències actuals de la literatura infantil catalana*, que al cap d'un mes va ser editada en una breu publicació amb el mateix títol (*Les tendències actuals de la literatura infantil catalana*. Palma: Universitat de Palma, 1985). El mateix divendres hi hagué una taula rodona sobre «El llibre infantil a l'escola», moderada per Ramon Bassa.

Al dia següent hi hagué dues taules rodones: una, a les 9 h sobre «El llibre infantil en llengua catalana i les institucions», coordinada per Damià Pons, i l'altra, a les 12 h, sobre «La dinamització del llibre», moderada pel llibreter Pep Duran. Entre mig hi hagué una conferència de Gabriel Janer Manila titulada «Els poders de la imaginació».

Les II Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tingueren lloc a Palma els dies 6, 7 i 8 de novembre de 1986, organitzades pel Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, a la Sala d'Actes de la Caixa.

Els seus objectius eren idèntics als de les Primeres Jornades.

Les activitats, que ja duraren tres dies, consistiren en:

-Presentació i inauguració de les II Jornades.

-Conferència inaugural a càrrec de Francesc Boada, president de l'ACAI, amb el títol de: «Trencacolls d'una creixença (problemàtica general del llibre infantil català)».

-Inauguració de la Mostra d'Originals i Llibres Il·lustrats de Carme Solé Vendrell (premi Catalonia).

-Taula rodona sobre «El teatre infantil a Mallorca», amb la participació de representants de grups de teatre i estudiosos del tema. Moderà la taula Gabriel Janer Manila.

-El divendres 7 de novembre hi hagué la presentació i el debat de les comunicacions i experiències sobre la dinamització del llibre infantil i juvenil en els diversos espais educatius. Moderà les activitats Martí March. Després, a les 20 h, hi hagué una conferència plenària a càrrec de Ramon Besora titulada «El plaer de llegir: la cons-trucció del lector».

-Ja el dissabte dia 8 de novembre, a les 9.30 h del matí, hi hagué una conferència plenària a càrrec de Ramon Bassa amb el títol «Els viatges a mons reals i imaginaris en la literatura infantil i juvenil». Després, a les 11 h, trobam una taula rodona sobre «Els autors de les Illes parlen de la seva obra»; hi participaren: Elisabet Abeyà, Miquel Ferrà,

escuela, de la familia, del pueblo o del barrio.

-La actividad en torno a la biblioteca familiar, escolar, popular y pública.

-El análisis de la política institucional en relación con el libro. Propuestas de actuación.

-La muestra de libros infantiles y juveniles y la presentación de repertorios bibliográficos de utilidad tanto para los enseñantes, como para los padres, como para los responsables de las bibliotecas.» (*Programa de les Primeres Jornades*, pàg. 2.)

Los actos que se celebraron fueron:

La inauguración de las primeras jornadas a cargo de Martí March; la presentación del número monográfico de la revista *Lluc* dedicado al libro infantil y juvenil en lengua catalana. Después Francesc Cubells, director del ICE, impartió una conferencia sobre las tendencias actuales de la literatura infantil catalana, que al cabo de un mes fue editada en una breve publicación titulada *Les tendències actuals de la literatura infantil catalana* (Palma: Universidad de Palma, 1985). El mismo viernes hubo una mesa redonda sobre «El libro infantil en la escuela», moderada por Ramon Bassa.

Al día siguiente hubo dos mesas redondas: una a las 9 horas sobre «El libro infantil en lengua catalana y las instituciones», coordinada por Damià Pons, y la otra, a las 12 horas, sobre «La dinamización del libro», moderada por el librero Pep Duran. Entre una y otra hubo una conferencia de Gabriel Janer Manila titulada «Els poders de la imaginació».

Las II Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tuvieron lugar en Palma los días 6, 7 y 8 de noviembre de 1986, organizadas por el Departamento de Ciencias de la Educación de la Universidad de las Islas Baleares, en el salón de actos de la Caixa.

Sus objetivos eran idénticos a los de las primeras jornadas.

Las actividades, que ya duraron tres días, consistieron en:

-Presentación e inauguración de las II Jornades.

-Conferencia inaugural a cargo de Francesc Boada, presidente de la ACAI, con el título de: «Trencacolls d'una creixença (problemàtica general del llibre infantil català)».

- Inauguración de la Muestra de Originales y Libros Ilustrados de Carme Solé Vendrell (premi Catalonia).

-Mesa redonda sobre «El teatro infantil en Mallorca», con la participación de representantes de grupos de teatro y estudiosos del tema. Moderó la mesa Gabriel Janer Manila.

-El viernes 7 de noviembre hubo la presentación y el debate de las comunicaciones y experiencias sobre la dinamización del libro infantil y juvenil en los diversos espacios educativos. Moderó las activi-

-The inauguration of the Exhibition of Originals and Books Illustrated by Carme Solé Vendrell (Award winner of the Premi Catalonia).

-A round table on «Children's Theatre in Mallorca», with the participation of representatives of theatre of groups and experts on the subject. Moderated by Gabriel Janer Manila.

On Friday November 7th, a debate was presented and held, moderated by Martí March, on the subject of efforts to stimulate a more dynamic use of literature for children and adolescents in different educational environments. Afterwards, at 8 p.m., there was a plenary conference, given by Ramon Besora, entitled «The Pleasure of Reading: Forming Readers».

On Saturday November 8th, at 9.30 a.m., a plenary conference was given by Ramon Bassa, entitled «Journeys to Real and Imaginary Worlds in Literature for Children and Adolescents». Following the conference, at 11 a.m., a round table was held, entitled «Authors from the Balearics Talk about Their Work», with the participation of Elisabet Abeyà, Miquel Ferrà, Miquel López Crespí, Gabriel Janer Manila, Pere Morey, Miquel Rayó and M. Victòria Secall. It was coordinated and moderated by Ramon Bassa.

Six years passed before the **3rd edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents** was held at the Cultural Centre of Sa Nostra savings bank in Palma on November 13th and 14th 1992, organized by the U.I.B.'s Department of Educational Science. The seminars were mainly directed at organizing and encouraging the use of books in educational environments and at explaining how the documentary resources should be used.

The seminars began on November 13th at 5 p.m. with their presentation by Martí X. March and Francesca Barceló (Head of the Barceló Foundation's Educational Committee). Afterwards, Janine Despinette, Chairwoman of the Paris-based Centre International d'Études en Littérature du Jeunesse and UN representative of the International Board on Books for Young People, gave a conference entitled «Studying Literature for Children and Adolescents: Documentation Centres». Mercè Escardó, librarian and entertainer at the children's library Can Butjosa in Parets del Vallès, gave a conference at 7.15 pm. entitled «Children's Libraries».

At 10 a.m. on Saturday November 14th, another conference was held on the subject of documentation centres entitled «What Are They? Specific Functions. Documentary Resources. The Diffusion of Information», given by Raquel López Royo, Coordinator of the Documentation and Research Centre of the International Centre for Children's and Adolescent Literature in Salamanca.

Miquel López Crespí, Gabriel Janer Manila, Pere Morey, Miquel Rayó i M. Victòria Secall. Coordinà i moderà Ramon Bassa.

Les III Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tardaren sis anys a celebrar-se i ho feren els dies 13 i 14 de novembre de 1992 a Palma, organitzades pel Departament de Ciències de l'Educació de la UIB, al Centre de Cultura de Sa Nostra. Varen ser unes jornades dedicades especialment a l'organització i l'animació del llibre als diversos espais educatius i a explicar com calia utilitzar les fonts de documentació.

Començaren el divendres 13 de novembre a les 17 h de l'horabaixa, amb la presentació de les Jornades a càrrec de Martí X. March i de Francesca Barceló (cap de la Comissió d'Educació de la Fundació Barceló). Després, Janine Despinette, presidenta del Centre Internacional d'Études en Littérature du Jeunesse de Paris i representant de l'IBBY a la UNESCO, realitzà una conferència titulada «L'estudi de la literatura infantil i juvenil: els centres de documentació». Mercè Escardó, bibliotecària i animadora de la biblioteca infantil Can Butjosa de Parets del Vallès, a les 19.15 h, impartí una conferència sobre «Les biblioteques infantils».

El dissabte dia 14 de novembre, a les 10 del matí, hi hagué una altra conferència sobre el centre de documentació: «Què és? Missions específiques. Fonts documentals. Difusió de la informació», i la realitzà Raquel López Royo, coordinadora del Centro de Documentación y Investigación del Centro Internacional del Libro Infantil y Juvenil de Salamanca. Després, Margalida Munar, del Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament de Palma, presentà el projecte de dinamització del llibre que feien al seu departament. Teresa Duran parlà a continuació de «Les publicacions especialitzades del llibre infantil i juvenil». I a les 13.30 h, Gabriel Janer Manila clausurà les jornades.

Les IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana es realitzaren a Palma els dies 16, 17 i 18 de novembre de 1995, organitzades pel Departament de Ciències de l'Educació i l'Institut de Ciències de l'Educació de la UIB, conjuntament amb la Fundació Barceló.

Les Jornades duien el títol de «La literatura infantil i la construcció d'Europa», i a la presentació Gabriel Janer Manila escrivia: «És evident que un dels objectius d'aquestes IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana és participar en l'elaboració d'un discurs que consolidi la imatge de la nostra literatura infantil en l'àmbit cultural europeu. Una literatura plena de vitalitat, que necessita, en el tombant del segle, la interconnexió amb altres experiències i altres països. Una interconnexió en perfecta harmonia.» (*Butlletí Informatiu*, 7. Novembre 1995, pàg. 2.)

dades Martí March. Després, a las 20 horas, hubo una conferencia plenaria a cargo de Ramon Besora titulada «El plaer de llegir: la construcció del lector».

-Ya el sábado día 8 de noviembre, a las 9.30 de la mañana, hubo una conferencia plenaria a cargo de Ramon Bassa con el título «Els viatges a mons reals i imaginaris en la literatura infantil i juvenil». Después, a las 11 horas, encontramos una mesa redonda sobre «Los autores de las Islas hablan de su obra», en la que participaron Elisabet Abeyà, Miquel Ferrà, Miquel López Crespí, Gabriel Janer Manila, Pere Morey, Miquel Rayó y M. Victòria Secall. La coordinó y moderó Ramon Bassa.

Las III Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tardaron seis años en celebrarse y tuvieron lugar los días 13 y 14 de noviembre de 1992 en Palma, organizadas por el Departamento de Ciencias de la Educación de la UIB, en el Centro de Cultura de Sa Nostra. Fueron unas jornadas dedicadas especialmente a la organización y la animación del libro en los diversos espacios educativos y a explicar cómo se debían utilizar las fuentes de documentación.

Empezaron el viernes 13 de noviembre a las 5 h de la tarde, con la presentación de las jornadas a cargo de Martí X. March y de Francesca Barceló (jefa de la Comisión de Educación de la Fundación Barceló). Después, Janine Despinette, presidenta del Centre Internacional d'Études en Littérature du Jeunesse de Paris y representante del IBBY en la UNESCO, realizó una conferencia titulada «L'estudi de la literatura infantil i juvenil: els centres de documentació». Mercè Escardó, bibliotecaria y animadora de la biblioteca infantil Can Butjosa de Parets del Vallès, a las 19.15 horas, impartió una conferencia sobre «Les biblioteques infantils».

El sábado día 14 de noviembre, a las 10 de la mañana, hubo otra conferencia sobre el centro de documentación: «Què és? Missions específiques. Fonts documentals. Difusió de la informació», que realitzà Raquel López Royo, coordinadora del Centro de Documentación e Investigación del Centro Internacional del Libro Infantil y Juvenil de Salamanca. Después, Margalida Munar, del Departamento de Dinàmica Educativa del Ayuntamiento de Palma, presentó el proyecto de dinamización del libro que realizaban en su departamento. Teresa Duran habló a continuación sobre «Les publicacions especialitzades del llibre infantil i juvenil». Y a las 13.30 horas, Gabriel Janer Manila clausuró las jornadas.

Las IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana se realizaron en Palma los días 16, 17 y 18 de noviembre de 1995, organizadas por el Departamento de Ciencias de la Educación y el Instituto de Ciencias de la Educación de la UIB, conjun-

Afterwards, Margalida Munar, from Palma City Council's Department of Educational Dynamics, presented a project by her department aimed at promoting more active use of books. Teresa Duran then talked about «Specialist Publications on Literature for Children and Adolescents». At 1.30 p.m. Gabriel Janer Manila closed the seminars.

The 4th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents took place in Palma on November 16th, 17th and 18th 1995, organized by the U.I.B.'s Department of Educational Science in conjunction with the Barceló Foundation.

The title of the event was «Children's Literature and European Construction» and, in the introduction, Gabriel Janer Manila wrote:

«It is clear that one of the objectives of this 4th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents is to participate in the creation of a discourse that strengthens the image of our children's literature in European cultural circles: a literature full of vitality that, here on the threshold of a new century, needs to interconnect in perfect harmony with other experiences and other countries.» (Taken from issue 7 of *Butlletí Informatiu*. November 1995, page 2.)

The aims were:

- The indispensable need to promote reading among young sectors of our society.
- The necessary diffusion of good quality literature.
- The creation of a forum for debate and personal links among professionals from the fields of education and creative literature, specialist critics and academics.
- The promotion of an awareness of children's literature as a tool for creativity and tolerance.

The activities that were held during the three days can be summarized as follows:

After introducing the seminars, Gabriel Janer Manila gave an inaugural conference entitled: «Children's Literature and European Construction. Fantasy and Reason: a Possible Binomial». Afterwards, a monographic issue of the magazine *Lluc* was presented, which commemorated the centenary of the publication of the first volume of *Rondalles mallorquines d'en Jordi des Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover*.¹⁴

On November 17th, another monographic issue (issue 52) was presented, this time of the magazine *Estudis Balearics*, on the subject «Children's Literature and European Construction». Together with other articles, it also contained the published conferences of the 4th edition of the seminars. Afterwards, different conferences took place throughout the day.

Almost four years passed before the **5th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents**

Els objectius eren:

- La imprescindible promoció de la lectura entre la població infantil i juvenil del nostre entorn social.
- La necessària difusió de textos de qualitat.
- La creació d'una àrea de discussió i relació personal entre els professionals de l'educació, la creació literària, la crítica especialitzada i els estudiosos.
- La promoció dels coneixements de la literatura infantil com a espai de creativitat i tolerància.

Les activitats realitzades durant els tres dies, resumidament, varen ser:

Després de la presentació de les Jornades, Gabriel Janer Manila realitzà la conferència inaugural, sota el títol de: «La literatura infantil i la construcció d'Europa: la fantasia i la raó, un binomi possible». Després es presentà el número monogràfic de la revista *Lluc* dedicat al Centenari de la publicació del primer volum de les *Rondalles mallorquines d'en Jordi des Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover*.

El divendres 17 de novembre hi hagué la presentació d'un altre número monogràfic de la revista *Estudis Balearics* (núm. 52): «La literatura infantil i la construcció d'Europa», que contenia, a més d'altres articles, les conferències de les IV Jornades.

tament con la Fundació Barceló.

Las jornadas llevaban el título «La literatura infantil i la construcció d'Europa», y en la presentación Gabriel Janer Manila escribía:

«Es evidente que uno de los objetivos de IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en *Llengua Catalana* es participar en la elaboración de un discurso que consolide la imagen de nuestra literatura infantil en el ámbito cultural europeo. Una literatura llena de vitalidad, que necesita, a finales del siglo, la interconexión con otras experiencias y otros países. Una interconexión en perfecta armonía.» (*Butlletí Informatiu* 7. Noviembre 1995, pág. 2.)

Los objetivos eran:

- a) La imprescindible promoción de la lectura entre la población infantil i juvenil de nuestro entorno social.
- b) La necesaria difusión de textos de calidad.
- c) La creación de un área de discusión y relación personal entre los profesionales de la educación, la creación literaria, la crítica especializada y los estudiosos.
- d) La promoción de los conocimientos de la literatura infantil como espacio de creatividad i tolerancia.

Las actividades realizadas durante los

were held, this time with a different format and length. They were held on Fridays and Saturdays between February 26th and March 27th 1999 in the auditorium of the U.I.B.'s Sa Riera Building.

Seen in perspective now, it was possibly one of the most ambitious, fully comprehensive editions, since there were ten sessions in all, with two conferences per session. That is, there were twenty conferences, given by leading specialists on literature for children and adolescents, lasting for a total of thirty hours. The overall title of the seminars was *The Power of Reading. Children's Books and Revitalizing Reading*.

The aims were the usual ones:

- The indispensable need to promote reading among younger sectors of our society.
- The necessary diffusion of good quality literature.
- The creation of a forum for debate and personal links among professionals from the fields of education and creative literature and specialist critics and academics.
- The promotion of an awareness of children's literature as a tool for creativity and tolerance.
- The promotion and orientation of research into key studies of literature for children and adolescents.

Butlletí informatiu de literatura, Palma de Mallorca, maig 2002.

Després, al llarg del dia, es realitzaren diverses conferències.

Les V Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tardaren quasi quatre anys més a fer-se, i tingueren un format i una durada diferents. Tingueren lloc els divendres i dissabtes compresos entre el 26 de febrer i el 27 de març de 1999 a la sala d'actes de l'edifici Sa Riera de la UIB.

Són, possiblement, vistes amb perspectiva d'ara, unes de les jornades més ambicioses i completes de les realitzades, ja que hi hagué deu sessions, amb dues conferències cada sessió, és a dir, hi hagué vint conferències fetes pels principals especialistes de la literatura infantil i juvenil, amb una durada de trenta hores. El lema de les Jornades era: *El poder de llegir. Llibre infantil i dinamització de la lectura.*

Els objectius eren ja els de sempre:

-La imprescindible promoció de la lectura entre la població infantil i juvenil del nostre entorn social.

b) La necessària difusió de textos de qualitat.

-La creació d'una àrea de discussió i relació personal entre els professionals de l'educació, la creació literària, la crítica especialitzada i els estudiosos.

-La promoció dels coneixements de la literatura infantil com a espai de creativitat i tolerància.

-L'estimulació i l'orientació de la recerca en el camp dels estudis crítics sobre literatura infantil i juvenil.

Per tenir una idea del contingut i dels temes desenvolupats els enumeraré, tot i que el programa complet d'actes es troba al *Butlletí Informatiu*, 15 (febrer-març 1999) del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil. També, a la revista *L'Arc*, 8 (març 1999) es troben reproduïdes onze de les conferències que s'impartiren en aquelles Jornades.

4. El Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil del Departament de Ciències de l'Educació i l'ICE de la UIB: 1993-2004

El *Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil* del Departament de Ciències de l'Educació i de l'Institut de Ciències de l'Educació de l'ICE de la Universitat de les Illes Balears nasqué del desig de crear un vincle d'unió entre totes les persones —mestres, educadors, estudiosos, bibliotecàries, estudiants, pares— interessades entorn del llibre infantil i de la lectura, moltes de les quals havien manifestat a les Jornades la necessitat d'un seminari permanent.

Gabriel Janer Manila explicava al primer número, publicat l'abril de 1993, els seus principals objectius: «Finalment, aquest Seminari s'inicia, durant el segon trimestre de 1993, gràcies al suport de la Fundació Barceló, amb la voluntat de respondre a

tres dies, resumidamente, fueron:

Después de la presentación de las jornadas, Gabriel Janer Manila realizó la conferencia inaugural, bajo el título «La literatura infantil i la construcció d'Europa: la fantasia i la raó, un binomi possible». Después se presentó el número monográfico de la revista *Luc* dedicado al centenario de la publicación del primer volumen de las *Rondalles mallorquines d'en Jordi d'es Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover*.

El viernes 17 de noviembre hubo la presentación de otro número monográfico de la revista *Estudis Baleàrics* (nº. 52): «La literatura infantil i la construcció d'Europa», que contenía, además de otros artículos, las conferencias de las IV Jornades. Después, a lo largo del día, se realizaron diversas conferencias.

Las V Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana tardaron casi cuatro años más en celebrarse, y tuvieron un formato y una duración diferentes. Tuvieron lugar los viernes y sábados comprendidos entre el 26 de febrero y el 27 de marzo de 1999 en el salón de actos del edificio Sa Riera de la UIB.

Son, posiblemente, vistas con la perspectiva de ahora, unas de las jornadas más ambiciosas y completas de las realizadas, ya que hubo diez sesiones, con dos conferencias cada sesión, es decir, hubo veinte conferencias hechas por los principales especialistas de la literatura infantil y juvenil, con una duración de treinta horas. El lema de las jornadas era *El poder de leer. Libro infantil y dinamización de la lectura.*

Los objetivos eran los de siempre:

-La imprescindible promoció de la lectura entre la població infantil i juvenil de nuestro entorno social.

-La necesaria difusió de textos de qualitat.

-La creació de una àrea de discussió i relació personal entre los profesionales de la educación, la creación literaria, la crítica especializada y los estudiosos.

-La promoción de los conocimientos de la literatura infantil como espacio de creatividad y tolerancia.

-La estimulación y la orientación de la investigación en el campo de los estudios crítics sobre literatura infantil i juvenil.

Para tener una idea del contenido y de los temas desarrollados los enumeraré, aunque el programa completo de actos se encuentra en el *Butlletí Informatiu* 15 (febrero-marzo 1999) del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil. También, en la revista *L'Arc*, 8 (marzo 1999) se encuentran reproducidas once de las conferencias que se impartieron en aquellas jornadas.

4. El Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil i Juvenil del Departament de Ciències de la Educació i el ICE de la UIB: 1993-2004

El *Butlletí Informatiu del Seminari*

To give an idea of the contents of the seminars and the themes that were developed, I will list them, although the full programme can be found in issue 15 of the corresponding *Butlletí Informatiu* (February-March 1999). Issue 8 of the magazine *L'Arc* (March 1999) also reproduces eleven of the conferences given at the seminars.

4. The Butlletí Informatiu of the Seminars on Literature for Children and Adolescents, Organized by the U.I.B.'s Department of Educational Science and Institute for Educational Sciences: 1993-2004

The *Butlletí Informatiu of the Seminars on Literature for Children and Adolescents*, run by the U.I.B.'s Department of Educational Science and Institute for Educational Sciences, was created as a way of forging a link among all those people (primary school and other teachers, academics, librarians, students and parents) who were interested in children's literature and reading, many of whom had expressed the need for regular ongoing seminars.

In the first issue, published in April 1993, Gabriel Janer Manila explained its main objectives: «Lastly, these seminars are scheduled to commence during the second quarter of 1993, thanks to the support of the Barceló Foundation, in response to some of the expectations we perceived during the course of those days. Our objectives are the diffusion of Catalan literature for children and adolescents and the creation of strategies to stimulate a more dynamic use of literature. We wish to promote reading – a love of books and the stories they tell – through a form of literature which, written with the imagination, is aimed at stimulating imagination in readers' intelligences.»

Below is a list of the main themes that were dealt with in each issue and their corresponding authors for the purposes of consultation:

1. (April 1993). Three articles: «Expliques contes o treballes?»¹⁶ by Elisabet Abeyà, «L'heroi dels contes meravellosos»¹⁷ by Maria de la Pau Janer, and «La roda dels contes»¹⁸ by Miquel Rayó. It also contains a summary of the 3rd edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents, written by Caterina Valriu. 4 pages.
2. (November 1993). A monographic issue dedicated to the exhibition of illustrations by Carme Solé Vendrell. 4 pages with illustrations.
3. (May 1994). Three articles: «Encara avui hi ha gent que no sap llegir»¹⁹ by Gabriel Janer Manila; «El petit príncep»²⁰ by Janine Despinette and «Un any de literatura infantil i juvenil a les Illes»²¹ (April 93-April 94) by Caterina Valriu. 4 pages with illustrations.
4. (December 1994). A brief summary of the exhibition of puppets by Harry V. Tozer at the Barceló Foundation. Three articles in which

algunes de les expectatives que poguérem copsar durant aquells dies. La difusió del llibre infantil i juvenil en llengua catalana, la creació d'estratègies al servei de la dinamització del llibre constitueixen els nostres objectius. Volem promoure la lectura —l'amor als llibres i a les històries que expliquen— mitjançant una literatura que, escrita des de la imaginació, es dirigeix a estimular-la en la intel·ligència dels lectors.»

A continuació, present un índex dels principals temes tractats a cada número i dels seus autors, per tal que pugui facilitar-ne la consulta:

1. (Abril 1993). Conté tres articles: «Expliqués contes o treballes?», d'Elisabet Abeyà; «L'heroi dels contes meravellosos», de Maria de la Pau Janer, i «La roda dels contes», de Miquel Rayó. També conté una ressenya de les III Jornades del LLJ en Llengua Catalana, escrita per Caterina Valriu. 4 pàg.
2. (Novembre 1993). Monogràfic dedicat a l'exposició de les il·lustracions de Carme Solé Vendrell. 4 pàg. amb il.
3. (Maig 1994). Conté tres articles: «Encara avui hi ha gent que no sap llegir», de Gabriel Janer Manila; «El petit príncep», de Janine Despinette, i «Un any de literatura infantil i juvenil a les Illes (abril 93-abril 94)», de Caterina Valriu. 4 pàg. il.
4. (Desembre 1994). Amb una breu ressenya de l'exposició de les teresetes de Harry V. Tozer a la Fundació Barceló. Tres articles en què tres autors paraven de les seves publicacions sobre LLJ: «Els llibres i jo o el perquè de literatura infantil catalana i educació (1939-1985)», per Ramon Bassa; «Història de la literatura infantil i juvenil catalana», de Caterina Valriu, i «Les rondalles del cicle de l'espòs transformat: pervivència de la literatura catalana de tradició oral», per Maria de la Pau Janer. Finalment hi ha un article de Gabriel Janer Manila titulat «La ficció transita per la veu. De la narració oral al conte escrit». 4 pàg.
5. (Gener 1995). Monogràfic dedicat a les teresetes de Harry V. Tozer a la Fundació Barceló. 4 pàg. amb il·lustracions.
6. (Abril 1995). Dedicat al tercer centenari de la mort de Jean de La Fontaine. Conté dues faules de La Fontaine, traduïdes en vers al català per Xavier Berenguel. I dos articles de Caterina Valriu sobre «Crònica abril 1994-95» i sobre «El llibre de les bèsties de Ramon Llull, un doll de possibilitats didàctiques», i «De cigales, lleteres i guilles», un article de Cèlia Riba. 4 pàg. il.
7. (Novembre 1995). Conté el programa de les IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana. 4 pàg.
8. (Novembre-desembre 1995). És una *Guia d'herois de la literatura infantil i juvenil europea*, coordinada per Ramon Bassa. Conté cinquanta personatges amb les seves corresponents il·lustracions. 20 pàg. amb il.
9. (Abril 1996). Publica el Manifest de les IV

de *Literatura Infantil i Juvenil* del Departamento de Ciencias de la Educación y del Instituto de Ciencias de la Educación del ICE de la Universidad de las Islas Baleares nació del deseo de crear un vínculo de unión entre todas las personas —maestros, educadores, estudiosos, bibliotecarias, estudiantes, padres— interesadas en el libro infantil y la lectura; muchas de ellas habían manifestado en las jornadas la necesidad de un seminario permanente.

Gabriel Janer Manila explicaba en el primer número, publicado en abril de 1993, sus objetivos principales: «Finalmente, este seminario se inicia, durante el segundo trimestre de 1993, gracias al apoyo de la Fundación Barceló, con la voluntad de responder a algunas de las expectativas que pudimos captar durante aquellos días. La difusión del libro infantil y juvenil en lengua catalana y la creación de estrategias al servicio de la dinamización del libro constituyen nuestros objetivos. Queremos promover la lectura —el amor por los libros y por las historias que cuentan— mediante una literatura que, escrita desde la imaginación, se dirige a estimularla en la inteligencia de los lectores.»

A continuación, presento un índice de los principales temas tratados en cada número y de sus autores, con el fin de facilitar la consulta:

1. (Abril, 1993). Contiene tres artículos: «Expliqués contes o treballes?», de Elisabet Abeyà; «L'heroi dels contes meravellosos», de Maria de la Pau Janer, y «La roda dels contes», de Miquel Rayó. También contiene una reseña de las III Jornades del LLJ en Llengua Catalana, escrita por Caterina Valriu. 4 pàgs.
2. (Noviembre, 1993). Monográfico dedicado a la exposición de las ilustraciones de Carme Solé Vendrell. 4 pàgs. con ilustraciones.
3. (Mayo, 1994). Contiene tres artículos: «Encara avui hi ha gent que no sap llegir», de Gabriel Janer Manila; «El petit príncep», de Janine Despinette, y «Un any de literatura infantil i juvenil a les Illes (abril 93-abril 94)», de Caterina Valriu. 4 pàgs. con ilustraciones.
4. (Diciembre, 1994). Con una breve reseña de la exposición de las marionetas de Harry V. Tozer en la Fundació Barceló. Tres artículos en los que tres autores hablaban de sus publicaciones sobre LLJ: «Els llibres i jo o el perquè de literatura infantil catalana i educació (1939-1985)», por Ramon Bassa; «Història de la literatura infantil i juvenil catalana», de Caterina Valriu, y «Les rondalles del cicle de l'espòs transformat: pervivència de la literatura catalana de tradició oral», por Maria de la Pau Janer. Finalmente hay un artículo de Gabriel Janer Manila titulado «La ficció transita per la veu. De la narració oral al conte escrit». 4 pàgs.

authors talk about their publications on literature for children and adolescents: «Els llibres i jo o el perquè de literatura infantil catalana i educació»²² (1939-1985) by Ramon Bassa; «Història de la literatura infantil i juvenil catalana»²³ by Caterina Valriu and «Les rondalles del cicle de l'espòs transformat: pervivència de la literatura catalana de tradició oral »²⁴ by Maria de la Pau Janer. Lastly, there is an article by Gabriel Janer Manila entitled «La ficció transita per la veu. De la narració oral al conte escrit».²⁵ 4 pages.

5. (January 1995). A monographic issue dedicated to Harry V. Tozer's puppets at the Barceló Foundation. 4 pages with illustrations.

6. (April 1995). Dedicated to the third centenary of the death of Jean de La Fontaine, it contains two fables by La Fontaine, translated into Catalan verse by Xavier Berenguel, and two articles by Caterina Valriu entitled «Crònica abril 1994-95»²⁶ and «El llibre de les bèsties de Ramon Llull, un doll de possibilitats didàctiques»²⁷, and «De cigales, lleteres i guilles»²⁸ an article by Cèlia Riba. 4 pages with illustrations.

7. (November 1995). It contains the programme of the 4th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents. 4 pages.

8. (November-December 1995). A *Guia d'herois de la literatura infantil i juvenil europea*²⁹, coordinated by Ramon Bassa. It contains fifty characters with their corresponding illustrations. 20 pages with illustrations.

9. (April 1996). It publishes the manifesto of the 4th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents and twelve talks that were presented at the said seminars. 32 pages with illustrations.

10. (November 1996). Three articles: «Cent anys de l'Aplec de rondalles mallorquines d'en Jordi d'Es Racó »³⁰ (1896-1996) by Gabriel Janer Manila; «El conte, més enllà dels mots»³¹ by Janine Despinette and «Camina, caminaràs... Propostes de passeig pels escenaris del nostre rondallari »³² by Caterina Valriu. 4 pages.

11. (April 1997). It contains the article «La provocació lúdica del llibre infantil»³³ by Gabriel Janer Manila, the text «La fantesa de la llum i de l'ombra »³⁴ by the Slovene poet, Boris A. Novak for International Children's Book Day, a poem by Salvador Espriu, another by Josep M. Llopart and a text about «Sant Jordi»³⁵ by Llorenç Riber. 4 pages with illustrations.

12. (November 1997). A monographic issue to commemorate «Tres-cents anys de la publicació de *Contes dels temps passats* (1687-1997) by Perrault, 4 pages with illustrations.

13. (December 1997). A monographic issue also dedicated to Charles Perrault and the three hundredth centenary of the publica-

Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana i dotze comunicacions presentades a les esmentades Jornades. 32 pàg. amb il.

10. (Novembre 1996). Conté tres articles: «Cent anys de l'Aplec de rondalles mallorquines d'en Jordi d'Es Racó (1896-1996)», de Gabriel Janer Manila; «El conte, més enllà dels mots», de Janine Despinette, i «Camina, caminaràs... Propostes de passeig pels escenaris del nostre rondallari», de Caterina Valriu. 4 pàg.

11. (Abril 1997). Conté l'article «La provocació lúdica del llibre infantil», de Gabriel Janer Manila, l'escrit del poeta d'Eslovènia Boris A. Novak per al dia internacional del llibre infantil: «La infantesa de la llum i de l'ombra», un poema de Salvador Espriu, un altre de Josep M. Llompart i un escrit sobre «Sant Jordi», de Llorenç Riber. 4 pàg. amb il.

12. (Novembre 1997). Monogràfic dedicat a commemorar els «Tres-cents anys de la publicació de *Contes del temps passat* (1687-1997)», de Perrault, 4 pàg. il.

13. (Desembre 1997). Monogràfic dedicat també a Charles Perrault i els tres-cents anys de la publicació de *Contes del temps passat* (1687-1997). Conté una traducció d'un article de Bruno Bettelheim sobre «Els valors educatius dels contes de Perrault», un conte de Perrault, un breu repertori bibliogràfic sobre el conte de Perrault, un article de Miquel Rayó titulat «Deixau-me que vos parli del llop...» i un plànol del contingut de les tres sales dedicades a Perrault, amb dues sales monogràfiques: una sobre el conte de *Na Caputxeta Vermella* i l'altra sobre *El petit polzet*. 8 pàg. amb il.

14. (Abril 1998). Monogràfic dedicat a commemorar el centenari de la mort de Lewis Carroll (1898-1998). 8 pàg. Amb il·lustracions.

15. (Febrer-març 1999). Conté el programa de les V Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana. 4 pàg.

16. (Març 1999). És la *Guia de personatges dels contes i les rondalles*. Conté cinquanta personatges del món de la rondallística. 20 pàg., amb il·lustracions.

17. (Abril 1999). Conte informació sobre el Festival Internacional de Teatre de Teresetes, per realitzar a Mallorca del 3 al 16 de maig. 4 pàg. amb il.

18. (Març 2000). Monogràfic sobre *Els llibres de l'Arca de Noè*. Conté un article de Miquel Rayó sobre «Els animals en els llibres per a infants i joves», seguit d'un repertori bibliogràfic de «Llibres recomanats». 4 pàg.

19. (Maig 2000). Conté informació sobre el II Festival Internacional de Teatre de Teresetes de Mallorca. 4 pàg.

20. (Desembre 2000). *Pinocchio*. 4 pàg.

21. (Maig 2001). Conté informació sobre el III Festival Internacional de Teatre de Teresetes de Mallorca. 4 pàg.

22-23. (Maig 2002). Guia de paisatges fantàstics de la literatura infantil i juvenil. 24 pàg. amb il·lustracions.

5. (Enero, 1995). Monográfico dedicado a las marionetas de Harry V. Tozer en la Fundación Barceló. 4 págs. con ilustraciones.

6. (Abril, 1995). Dedicado al tercer centenario de la muerte de Jean de La Fontaine. Contiene dos fábulas de La Fontaine, traducidas en verso al catalán por Xavier Berenguel. Y dos artículos de Caterina Valriu sobre «Crònica abril 1994-95» y sobre «El llibre de les bèsties de Ramon Llull, un doll de possibilitats didàctiques», y «De cigales, lleteres i guilles», un artículo de Cèlia Riba. 4 págs. con ilustraciones.

7. (Noviembre, 1995). Contiene el programa de las IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana. 4 págs.

8. (Noviembre-diciembre, 1995). Es una *Guia d'herois de la literatura infantil i juvenil europea*, coordinada por Ramon Bassa. Contiene cincuenta personajes con sus correspondientes ilustraciones. 20 págs. con ilustraciones.

9. (Abril, 1996). Publica el manifiesto de las IV Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana y doce comunicaciones presentadas en las mencionadas jornadas. 32 págs. con ilustraciones.

10. (Noviembre, 1996). Contiene tres artículos: «Cent anys de l'Aplec de rondalles mallorquines d'en Jordi d'Es Racó (1896-1996)», de Gabriel Janer Manila; «El conte, més enllà dels mots», de Janine Despinette, y «Camina, caminaràs... Propostes de passeig pels escenaris del nostre rondallari», de Caterina Valriu. 4 págs.

11. (Abril, 1997). Contiene el artículo *La provocació lúdica del llibre infantil*, de Gabriel Janer Manila, el escrito del poeta de Eslovenia Boris A. Novak para el día internacional del libro infantil: *La infantesa de la llum i de l'ombra*, un poema de Salvador Espriu, otro de Josep M. Llompart y un escrito sobre «Sant Jordi», de Llorenç Riber. 4 págs. con ilustraciones.

12. (Noviembre, 1997). Monográfico dedicado a conmemorar los «Tres-cents anys de la publicació de "Contes del temps passat" (1687-1997)», de Perrault, 4 págs. con ilustraciones.

13. (Diciembre, 1997). Monográfico dedicado también a Charles Perrault y los trescientos años de la publicación de *Contes del temps passat* (1687-1997). Contiene una traducción de un artículo de Bruno Bettelheim sobre los valores educativos de los cuentos de Perrault, un cuento de Perrault, un breve repertorio bibliográfico sobre los cuentos de Perrault, un artículo de Miquel Rayó titulado «Deixau-me que vos parli del llop...» y un plano del contenido de las tres salas dedicadas a Perrault, con dos salas monográficas: una sobre el cuento de *Caperucita Roja* y el otro sobre *Pulgarcito*. 8 págs. con ilustraciones.

14. (Abril, 1998). Monográfico dedicado a conmemorar el centenario de la muerte de

tion of *Tales of Long Ago* (1687-1997). It contains a translation of an article by Bruno Bettelheim entitled «Els valors educatius dels contes de Perrault»³⁷, a tale by Perrault, a brief bibliography on the subject of Perrault's tales, an article by Miquel Rayó entitled «Deixau-me que vos parli del llop»³⁸ and a plan of the contents of the three exhibition rooms dedicated to Perrault, including two monographic rooms: one focusing on the tale *Little Red Riding Hood* and the other on *Thumbalina*. 8 pages with illustrations.

14. (April 1998). A monographic issue to commemorate the centenary of the death of Lewis Carroll (1898-1998). 8 pages with illustrations.

15. (February-March 1999). It contains the programme of the 5th edition of the Seminars on Catalan Literature for Children and Adolescents. 4 pages.

16. (March 1999). *The Guia de personatges dels contes i les rondalles*³⁹ with fifty characters from the world of folk tales. 20 pages with illustrations.

17. (April 1999). It contains information about the International Festival of Puppet Theatre, scheduled to take place in Mallorca from May 3rd to 16th. 4 pages with illustrations.

18. (March 2000). A monographic issue about *Books on Noah's Ark*. An article by Miquel Rayó on «Els animals en els llibres per a infants i joves»⁴⁰, followed by a bibliography of recommended books. 4 pages.

19. (May 2000). It contains information on the 2nd International Festival of Puppet Theatre in Mallorca. 4 pages.

20. (December 2000). *Pinocchio*. 4 pages.

21. (May 2001). It contains information on the 3rd International Festival of Puppet Theatre in Mallorca. 4 pages.

22-23. (May 2002). A guide to magical lands from children's and adolescent literature. 24 pages with illustrations.

24. (May 2003) Information on the 4th International Festival of Puppet Theatre in Mallorca. 4 pages.

25. (December 2004). A tribute to Aurora Díaz-Plaja. 4 pages.

5. Doctoral Theses by Balearic Authors on Catalan Literature for Children and Adolescents and a Research Network on Literature for Children and Adolescents.

A brief outline will now be made of theses published by Balearic authors on the subject of children's literature, together with key theses published in other Catalan-speaking regions by experts from the fields of teacher training and Catalan literature.

The first thesis that was published by a Balearic author on the subject of Catalan literature for children and adolescents was by Ramon Bassa. It was read in 1989 at the University of the Balearic Islands and published in two parts:

Literatura infantil catalana i educació (1939-1985).⁴¹ Palma: Editorial Moll/Department for

Il·lustració de Gustave Doré per a *Pell d'ase dels Contes de ma mère l'Oye*, de Charles Perrault.

24. (Maig 2003) Conté informació sobre el IV Festival Internacional de Teatre de Teresetes de Mallorca. 4 pàg.
25. (Desembre 2004). Homenatge a Aurora Díaz-Plaja. 4 pàg.

5. Tesis doctorales d'autors illencs sobre literatura infantil i juvenil catalana. I una xarxa de recerca sobre LIJ

Donaré una breu notícia de les tesis que sobre literatura infantil han publicat autors illencs. També esmentaré algunes de les principals tesis elaborades en altres contrades dels Països Catalans des del camp de la pedagogia i la literatura catalana.

La primera tesi publicada per un autor illenc sobre literatura infantil i juvenil catalana fou la de Ramon Bassa, llegida l'any 1989 a la Universitat de les Illes Balears, i publicada en dues parts:

Literatura infantil catalana i educació (1939-1985). Palma: Moll/Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear, 1994.

Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció sòcio-educativa. Palma: Universitat de les Illes Balears/Fundació Barceló, 1995.

Caterina Valriu, llegí l'any 1992 la seva tesi: *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*. Publicada a Palma: Moll, 1998.

Pel seu interès, encara que no siguin d'autores il·lenques, no vull deixar d'esmentar les tesis sobre literatura infantil i juvenil catalana de: Teresa Colomer: *La formació del lector literari* (Barcelona: Barcanova, 1998); Gemma Lluc: *El lector model en la narrativa per a infants* (Bellaterra/Castelló de la Plana/València: Universitat Autònoma de Barcelona/Publ·licacions de la Universitat Jaume I/ Universitat de València. Servei de Publicacions, 1998); Roser Ros i Vilanova: *Les rondalles d'animals: el cas del cicle de la guineu i el llop* (Universitat de Barcelona, 1996. Inèdita); Teresa Duran: *Els suports narratius dins la literatura infantil* (Universitat de Barcelona. Departament de Teoria i Història de l'Educació, 2001. Inèdita), i M. Àngels Ollé: *Un estudi sobre l'obra de M. Àngels Ollé* (Universitat de Barcelona, 1996. Inèdita).

5.1. La creació d'una xarxa universitària d'estudiosos de la LIJ (1988)

També, vull esmentar la creació des de l'any 1988 d'una xarxa de recerca sobre Teoria, història i ús educatiu de la literatura infantil i juvenil catalana, coordinada per Teresa Colomer, de la Universitat Autònoma de Barcelona, que, conjuntament amb estudiosos de la Universitat de les Illes Balears, de la Universitat Rovira i Virgili, de la Universitat de Barcelona, de la Universitat de Vic i de la Universitat de València, han realitzat una tasca de documentació, recerca i història de la literatura infantil i juvenil, que culminà en un cicle de conferències

Lewis Carroll (1898-1998). 8 pàgs. con ilustraciones.

15. (Febrero-marzo, 1999). Contiene el programa de las V Jornades del Llibre Infantil i Juvenil en Llengua Catalana. 4 pàgs.

16. (Marzo, 1999). Es la *Guia de personatges dels contes i les rondalles*. Contiene cincuenta personajes del mundo de la *rondallística*. 20 pàgs., con ilustraciones.

17. (Abril, 1999). Contiene informació sobre el Festival Internacional de Teatro de Marionetas, a realizar en Mallorca del 3 al 16 de mayo. 4 pàgs. con ilustraciones.

18. (Marzo, 2000). Monográfico sobre *Els llibres de l'Arca de Noè*. Contiene un artículo de Miquel Rayó sobre «Els animals en els llibres per a infants i joves», seguido de un repertorio bibliográfico de «Llibres recomanats». 4 pàgs.

19. (Mayo, 2000). Contiene informació sobre el II Festival Internacional de Teatro de Marionetas de Mallorca. 4 pàgs.

20. (Diciembre, 2001). *Pinocchio*. 4 pàgs.

21. (Mayo, 2001). Contiene informació sobre el III Festival Internacional de Teatro de Marionetas de Mallorca. 4 pàgs.

22-23. (Mayo, 2002). Guia de paisajes fantásticos de la literatura infantil y juvenil. 24 pàgs. con ilustraciones.

24. (Mayo, 2003) Contiene informació sobre el IV Festival Internacional de Teatro de Marionetas de Mallorca. 4 pàgs.

25. (Diciembre, 2004). Homenaje a Aurora Díaz-Plaja. 4 pàgs.

5. Tesis doctorales de autores isleños sobre literatura infantil y juvenil catalana. Y una red de investigación sobre LIJ.

Daré una breve noticia de las tesis que han publicado autores isleños sobre literatura infantil. También mencionaré algunas de las principales tesis elaboradas en otras regiones de los Países Catalanes desde el campo de la pedagogía y la literatura catalana.

La primera tesis publicada por un autor isleño sobre literatura infantil y juvenil catalana fue la de Ramon Bassa, leída en el año 1989 en la Universidad de las Islas Baleares, y publicada en dos partes:

Literatura infantil catalana i educació (1939-1985). Palma: Moll/Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear, 1994.

Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció sòcio-educativa. Palma: Universitat de les Illes Balears/Fundació Barceló, 1995.

Caterina Valriu leyó en el año 1992 su tesis «Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual», publicada en Palma por la editorial Moll, en 1998.

Por su interés, aunque no sean de autoras isleñas, no quiero dejar de mencionar las tesis sobre la literatura infantil y juvenil catalana de Teresa Colomer, *La formación del lector literari* (Barcelona: Barcanova, 1998); Gemma Lluc, «El lector

Cultural, Educational and Sporting Affairs. Government of the Balearic Islands, 1994.

Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció sòcio-educativa.⁴² Palma: University of the Balearic Islands/Barceló Foundation, 1995.

Caterina Valriu read her thesis, *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*⁴³, in 1992. It was published in Palma by Editorial Moll, 1998.

For interest's sake, although there are no more Balearic authors of theses, I would like to mention other theses on Catalan literature for children and adolescents by Teresa Colomer: *La formació del lector literari*⁴⁴ (Barcelona: Barcanova, 1998); Gemma Lluc: *El lector model en la narrativa per a infants*⁴⁵ (Bellaterra/Castelló de la Plana/València: Barcelona's Autònoma University/Jaume I University/Valencia University publications. Publications Service, 1998); Roser Ros i Vilanova: *Les rondalles d'animals: el cas del cicle de la guineu i el llop*⁴⁶ (Barcelona University, 1996. Unpublished); Teresa Duran: *Els suports narratius dins la literatura infantil*⁴⁷ (Barcelona University. Department of the Theory and History of Education, 2001. Unpublished), and M. Àngels Ollé: *Un estudi sobre l'obra de M. Àngels Ollé*⁴⁸ (Barcelona University, 1996. Unpublished).

5.1. The Creation of a University Network of Scholars of Catalan Literature for Children and Adolescents (1988)

I would also like to mention the creation in 1988 of a research network on the theory, history and educational use of Catalan literature for children and adolescents, coordinated by Teresa Colomer of Barcelona's Autònoma University. Teresa Colomer and academics from the University of the Balearic Islands and Rovira i Virgili, Barcelona, Vic and Valencia Universities have documented, researched and explored the history of literature for children and adolescents. This culminated in a series of conferences that were jointly given in November and December 2000 with the participation of Ramon Bassa, Gabriel Janer Manila and Caterina Valriu from the University of the Balearic Islands. It was followed by the publication, in 2002, of a joint book, created with the collaboration of eighteen specialists, entitled *La literatura infantil i juvenil catalana*; un segle de canvis, published by the Institute for Educational Sciences of Barcelona's Autònoma University.

By Way of Conclusion

There is still a task for the future: a sociological analysis of the contents of all the material generated during the course of these twenty-seven years. We hope to be able to undertake this analysis in a future

impartit conjuntament els mesos de novembre i desembre de 2000 i en el qual participaren per la Universitat de les Illes Balears: Ramon Bassa, Gabriel Janer Manila i Caterina Valriu, i que ha tingut la seva continuació amb la publicació, dins el 2002, del llibre col·lectiu realitzat amb la col·laboració de divuit especialistes: *La literatura infantil i juvenil catalana; un segle de canvis*, editat per l'ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona.

A tall final

Encara queda una tasca futura, d'anàlisi sociològica del contingut de tot el material generat aquests vint-i-set anys. Esperam poder-ho fer en un pròxim estudi. Ara, calia posar les bases i ordenar les publicacions i activitats realitzades entorn al llibre infantil i

model en la narrativa per a infants» (Bellaterra/Castellón de la Plana/València: Universitat Autònoma de Barcelona/Publicacions de la Universitat Jaume I/Universitat de València. Servei de Publicacions, 1998); Roser Ros i Vilanova, *Les rondalles d'animals: el cas del cycle de la guineu i el llop* (Universitat de Barcelona, 1996. Inèdita); Teresa Duran, *Els suports narratius dins la literatura infantil* (Universitat de Barcelona. Departament de Teoria i Història de l'Educació, 2001. Inèdita), y M. Àngels Ollé, «Un estudi sobre l'obra de M. Àngels Ollé» (Universitat de Barcelona, 1996. Inèdita).

5.1. La creació de una red universitària de estudiosos de la LIJ (1988)

Tambien quiero mencionar la creación

study. Now the foundations must be laid and publications and activities concerning Catalan literature for children and adolescents in the Balearic Islands must be classified before the sheer amount of information hinders or prevents this task from being carried out.

6. A Basic Bibliography on the Subject of Catalan Literature for Children and Adolescents by Balearic Authors

6.1. Books

BASSA I MARTÍN, Ramon (1994). *Literatura infantil catalana i educació* (1939-1985).⁵⁰ Palma: Editorial Moll/Department for Cultural, Educational and Sporting Affairs. Government of the Balearic Islands.

- (1995). *Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció sòcio-educativa*.⁵¹ Palma: University of the Balearic Islands/Barceló Foundation.

*GUIA de la literatura infantil i juvenil. Illes Balears, 2001.*⁵² Palma: Government of the Balearic Islands. Department for Cultural, Educational and Sporting Affairs. Directorate General for Cultural Affairs, 2002.

JANER MANILA, Gabriel (1974). *La literatura infantil. Apunts per a una pedagogia descolonitzada de la lectura*.⁵³ Palma: ICE/Llibreria Embat.

- (1995). *Literatura infantil i experiència cognitiva*.⁵⁴ Barcelona: Pirene.

- (2002). *Infancias soñadas y otros ensayos*⁵⁵. Madrid: Germán Sánchez Ruipérez Foundation.

LA GALERA (1988). *25è aniversari 1963-1988*.⁵⁶ Barcelona: La Galera.

RAYÓ I FERRER, Miquel (1998). *Educació ambiental i llibres per a infants i joves*.⁵⁷ Palma: Balearic Society for Environmental Education/Catalan Society for Environmental Education.

VALRIU, Caterina (1994). *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*.⁵⁸ Barcelona: Pirene. (2nd edition: Barcelona: La Galera.)

- (1998). *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*. Palma: Editorial Moll.

6.2. Key Articles on Catalan Literature for Children and Adolescents in the Balearic Islands

BASSA, Ramon (1984). «El llibre infantil com a element d'intervenció sòcio-educativa». *60 Luc*, 718 (November-December 1984), pages

Díptic publicat per la Universitat de les Illes Balears en el 1986.

juvenil en llengua catalana a les Illes Balears abans que l'abast de la informació fos més difícil o impedis aquest ordenament.

6. Bibliografia bàsica sobre literatura infantil i juvenil catalana escrita per autors il·lencs

6.1. Llibres

BASSA I MARTÍN, Ramon (1994). *Literatura infantil catalana i educació* (1939-1985). Palma: Moll/Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear.

-(1995). *Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció socio-educativa*. Palma: Universitat de les Illes Balears/Fundació Barceló.

GUIA de la literatura infantil i juvenil. Illes Balears, 2001. Palma: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Direcció General de Cultura, 2002.

JANER MANILA, Gabriel (1974). *La literatura infantil. Apunts per a una pedagogia descolonitzada de la lectura*. Palma: ICE/Llibreria Embat.

-(1995). *Literatura infantil i experiència cognitiva*. Barcelona: Pirene.

-(2002). *Infancias soñadas y otros ensayos*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

LA GALERA (1988). *25è aniversari 1963-1988*. Barcelona: La Galera.

RAYÓ I FERRER, Miquel (1998). *Educació ambiental i llibres per a infants i joves*. Palma: Societat Balear d'Educació Ambiental/Societat Catalana d'Educació Ambiental.

VALRIU, Caterina (1994). *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona: Pirene. (2a ed.: Barcelona: La Galera.)

-(1998). *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*. Palma: Moll.

6.2. Principals articles que fan referència a la LIJ en llengua catalana a les Illes Balears

BASSA, Ramon (1984). «El llibre infantil com a element d'intervenció socio-educativa». *Lluc*, 718 (novembre-desembre 1984), pàg. 6-11. Palma: Obra Cultural Balear.

-(1987). «Lectura i llibertat». *L'Aventura de Llegir*, any V (abril 1987), pàg. 1. Palma: Obra Cultural Balear.

-(1993). «La literatura infantil i juvenil catalana durant el franquisme (1939-1961): de la

desde el año 1988 de una red de investigación sobre teoría, historia y uso educativo de la literatura infantil y juvenil catalana, coordinada por Teresa Colomer, de la Universidad Autónoma de Barcelona, que, conjuntamente con estudiosos de la Universidad de las Islas Baleares, de la Universidad Rovira i Virgili, de la Universidad de Barcelona, de la Universidad de Vic y de la Universidad de Valencia, ha realizado una tarea de documentación, investigación e historia de la literatura infantil y juvenil, que culminó en un ciclo de conferencias impartido conjuntamente durante los meses de noviembre y diciembre de 2000 y en el que participaron, por la Universidad de las Islas Baleares, Ramon Bassa, Gabriel Janer Manila y Caterina Valriu, y que ha tenido su continuación con la publicación, en 2002, del libro colectivo realizado con la colaboración de dieciocho especialistas: *La literatura infantil i juvenil catalana; un segle de canvis*, editado por el ICE de la Universidad Autónoma de Barcelona.

Para acabar

Todavía queda una tarea futura, de análisis sociológico del contenido de todo el material generado a lo largo de estos veintisiete años. Esperamos poder hacerlo en un próximo estudio. Ahora era necesario poner las bases y ordenar las publicaciones y actividades realizadas en torno al libro infantil y juvenil en lengua catalana en las Islas Baleares antes de que el alcance de la información fuera más difícil o impidiera este ordenamiento. Mallorca, diciembre de 2005

6. Bibliografia bàsica sobre literatura infantil i juvenil catalana escrita per autors isleños

6.1. Libros

BASSA I MARTÍN, Ramon (1994). *Literatura infantil catalana i educació* (1939-1985). Palma: Moll/Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Govern Balear.

-(1995). *Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció socio-educativa*. Palma: Universitat de les Illes Balears/Fundació Barceló.

GUIA de la literatura infantil i juvenil. Illes Balears, 2001. Palma: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Educació i Cultura. Direcció General de Cultura, 2002.

JANER MANILA, Gabriel (1974). *La literatura infantil. Apunts per a una pedagogia descolonitzada de la lectura*. Palma: ICE/Llibreria Embat.

-(1995). *Literatura infantil i experiència cognitiva*. Barcelona: Pirene.

6-11. Palma: Obra Cultural Balear.

-(1987). «Lectura i llibertat»⁶¹. *L'Aventura de Llegir*, year 5 (April 1987), page 1. Palma: Obra Cultural Balear.

-(1993). «La literatura infantil i juvenil catalana durant el franquisme (1939-1961): de la resistència a la continuïtat»⁶². *Escola Catalana*, 304 (November 1993), pages 8-14. Barcelona: Òmnium Cultural.

-(1995). «Els personatges de la literatura infantil i juvenil europea. Etapes i arquetips»⁶³. *Estudis Balearics* 52. Monographic work: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (June-September 1995), pages 7-22. Palma: Institute for Balearic Studies.

-(1999). «El missatge educatiu de la literatura infantil i juvenil»⁶⁵. [Vela Major 8 (November 1999), pages 7-29. Barcelona: Barcanova.

-(2002). «Entre l'ahir i l'avui de la literatura infantil. Crònica dels estudis de literatura infantil catalana a Mallorca (1977/8-2002)»⁶⁶. *L'Arc* 15 (March 2002), pages 39-51. Palma: Institute for Educational Sciences, UIB.

-(2003). «La por en les rondalles: una proposta didàctica»⁶⁷. *Escola Catalana*, 404 (November 2003), pages 26-28. Barcelona: Òmnium Cultural.

-(2004). «La biblioteca, reflexions entorn d'unes definicions»⁶⁸. *Escola Catalana*, 409 (April 2004), pages 14-16. Barcelona: Òmnium Cultural.

-(2005). «La lectura, un viatge a Ítaca»⁶⁹. *Escola Catalana*, 423 (October 2005), pages 11-13. Barcelona: Òmnium Cultural.

BOVER, Jaume (1979). «Per a una bibliografia de la literatura infantil a les Illes Balears»⁷⁰. *Maina*, 0 (December 1979), pages 56-59. Palma: 1st Cycle Secondary School Teachers.

DURAN, Teresa (1991). *El paral·lelepípede blau. Estudi de l'obra narrativa per a infants i joves de Gabriel Janer Manila*⁷¹. Palma: Government of the Balearic Islands. Department for Educational, Cultural and Sporting Affairs.

-(1992). «Llegir les Illes de Barcelona estant»⁷⁰. *Lluc*, 770 (September-October 1992), pages 31-33.

GARRIGA, Jaume (1977). «Una aproximació a la literatura infantil a les Illes»⁷³. *Lluc*, 673 (September 1977), pages 16.

JANER MANILA, Gabriel (1981). «El llibre català per a infants des de la perspectiva illenca»⁷⁴. *Lluc*, 698 (July-August 1981),

- resistència a la continuïtat». *Escola Catalana* 304 (novembre 1993), pàg. 8-14. Barcelona: Òmnium Cultural.
- (1995). «Els personatges de la literatura infantil i juvenil europea. Etapes i arquetips». *Estudis Baleàrics* 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (juny-setembre 1995), pàg. 7-22. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.
- (1999). «El missatge educatiu de la literatura infantil i juvenil». *Vela Major*, 8 (novembre 1999), pàg. 7-29. Barcelona: Barcanova.
- (2002). «Entre l'ahir i l'avui de la literatura infantil. Crònica dels estudis de literatura infantil catalana a Mallorca (1977/8-2002)». *L'Arc*, 15 (març 2002), pàg. 39-51. Palma: ICE de la UIB.
- (2003). «La por en les rondalles: una proposta didàctica». *Escola Catalana*, 404 (novembre 2003), pàg. 26-28. Barcelona: Òmnium Cultural.
- (2004). «La biblioteca, reflexions entorn d'unes definicions». *Escola Catalana*, 409 (abril 2004), pàg. 14-16. Barcelona: Òmnium Cultural.
- (2005). «La lectura, un viatge a Ítaca». *Escola Catalana*, 423 (octubre 2005), pàg. 11-13. Barcelona: Òmnium Cultural.
- BOVER, Jaume (1979). «Per a una bibliografia de la literatura infantil a les Illes Balears». *Maina*, 0 (desembre 1979), pàg. 56-59. Palma: Escola U. Professorat d'EGB.
- DURAN, Teresa (1991). *El paral·lelepípede blau. Estudi de l'obra narrativa per a infants i joves de Gabriel Janer Manila*. Palma: Govern Balear. Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.
- (1992). «Llegir les Illes de Barcelona estant». *Lluc*, 770 (setembre-octubre 1992), pàg. 31-33.
- GARRIGA, Jaume (1977). «Una aproximació a la literatura infantil a les Illes». *Lluc*, 673 (setembre 1977), pàg. 16.
- JANER MANILA, Gabriel (1981). «El llibre català per a infants des de la perspectiva illenca». *Lluc*, 698 (juliol-agost 1981), pàg. 12-13.
- (1983). «Pròleg». A: RAYÓ, Miquel: *El raïm del sol i de la lluna*. Barcelona: La Galera, pàg. 5-6.
- (1984). «Digues com llegeixes i et diré qui ets». *L'Aventura de Llegir*, any II (abril 1984), pàg. 1. Palma.
- (1993). «Literatura infantil i experiència
- (2002). *Infancias soñadas y otros ensayos*. Madrid: Fundació Germán Sánchez Rui Pérez.
- LA GALERA (1988). *25è aniversari 1963-1988*. Barcelona: La Galera.
- RAYÓ I FERRER, Miquel (1998). *Educació ambiental i llibres per a infants i joves*. Palma: Societat Balear d'Educació Ambiental/Societat Catalana d'Educació Ambiental.
- VALRIU, Caterina (1994). *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona: Pirene. (2a ed.: Barcelona: La Galera.)
- (1998). *Influència de les rondalles en la literatura infantil i juvenil catalana actual*. Palma: Moll.
- 6.2. Principales artículos que hacen referencia a la LIJ en lengua catalana en las Islas Baleares**
- BASSA, Ramon (1984). «El llibre infantil com a element d'intervenció socio-educativa». *Lluc*, 718 (noviembre-diciembre 1984), pàgs. 6-11. Palma: Obra Cultural Balear.
- (1987). «Lectura i llibertat». *L'Aventura de Llegir*, año V (abril 1987), pàg. 1. Palma: Obra Cultural Balear.
- (1993). «La literatura infantil i juvenil catalana durant el franquisme (1939-1961): de la resistència a la continuïtat». *Escola Catalana*, 304 (noviembre 1993), pàgs. 8-14. Barcelona: Òmnium Cultural.
- (1995). «Els personatges de la literatura infantil i juvenil europea. Etapes i arquetips». *Estudis Baleàrics* 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (junio-septiembre 1995), pàgs. 7-22. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.
- (1999). «El missatge educatiu de la literatura infantil i juvenil». *Vela Major* 8 (noviembre 1999), pàgs. 7-29. Barcelona: Barcanova.
- (2002). «Entre l'ahir i l'avui de la literatura infantil. Crònica dels estudis de literatura infantil catalana a Mallorca (1977/8-2002)». *L'Arc* 15 (marzo 2002), pàgs. 39-51. Palma: ICE de la UIB.
- (2003). «La por en les rondalles: una proposta didàctica». *Escola Catalana*, 404 (noviembre 2003), pàgs. 26-28. Barcelona: Òmnium Cultural.
- (2004). «La biblioteca, reflexions entorn d'unes definicions». *Escola Catalana*, 409 (abril 2004), pàgs. 14-16. Barcelona: Òmnium Cultural.
- pages 12-13.
- (1983). «Pròleg». ⁷⁵ A: RAYÓ, Miquel: *El raïm del sol i de la lluna*. Barcelona: La Galera, pages 5-6.
- (1984). «Digues com llegeixes i et diré qui ets». ⁷⁶ *L'Aventura de Llegir*, year 2 (April 1984), page 1. Palma.
- (1993). «Literatura infantil i experiència cognitiva». ⁷⁷ *Escola Catalana*, 304 (November 1993), pages 6-7.
- (1999). «L'esperit de la Mediterrània a la literatura infantil i juvenil». ⁷⁸ *L'Arc*, 8 (March 1999), pages 17-23.
- (2002) «Elogi de la lectura, un plaer amenaçat». *L'Arc*, 15 (March 2002), pages 35-38. Palma: Institute for Educational Sciences, UIB.
- MARCH CERDÀ, Martí (1983). «Els infants a les Illes a la recerca d'una literatura». ⁸⁰ *Lluc*, 712 (November-December 1983), pages 39-40.
- (1985). «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?». ⁸¹ *L'Aventura de Llegir*, year 3 (April 1985), page 1. Palma.
- (1988). «Elements per a l'anàlisi de la situació de la literatura infantil i juvenil a les Illes Balears». ⁸² *Faristol*, 7 (December 1988), pages 25-32.
- (1990). «Un atreviment i una necessitat: la crítica de la crítica de la literatura infantil i juvenil». ⁸³ *Faristol*, 9 (March 1990), pages 12-14.
- RAYÓ I FERRER, Miquel (1986). «L'aventura de llegir llibres d'aventures». ⁸⁴ *L'Aventura de Llegir*, year 4 (April 1986), page 1. Palma.
- (1991). «Gabriel Janer Manila o la paraula que (ens) fascina». ⁸⁵ *Faristol*, 10-11 (March 1991), pages 40-44.
- (1992). «La ciutat en la literatura juvenil (?) mallorquina». ⁸⁶ *Faristol*, 12 (March 1992), pages 26-29.
- (1993). «Notes sobre els llibres per a infants i joves a les Balears». ⁸⁷ *Escola Catalana* 304 (November 1993), pages 20-22.
- (1995a). «De la llegibilitat de les obres dels autors mallorquins de llibres per a infants i joves». ⁸⁸ *Faristol*, 21 (June 1995), pages 19-22.
- (1995b). «Per un assaig de classificació (no científica) dels títols utilitzats pels autors i autores balears de llibres per a infants i joves». ⁸⁹ *Estudis Baleàrics*, 52. Monographic work: «La literatura infantil i la construcció

cognitiva». *Escola Catalana*, 304 (novembre 1993), pàg. 6-7.

-(1999). «L'esperit de la Mediterrània a la literatura infantil i juvenil». *L'Arc*, 8 (març 1999), pàg. 17-23.

-(2002) «Elogi de la lectura, un plaer amenaçat». *L'Arc*, 15 (març 2002), pàg. 35-38. Palma: ICE de la UIB.

MARCH CERDÀ, Martí (1983). «Els infants a les Illes a la recerca d'una literatura». *Lluc*, 712 (novembre-desembre 1983), pàg. 39-40.

-(1985). «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?». *L'Aventura de Llegir*, any III (abril 1985), pàg. 1. Palma.

-(1988). «Elements per a l'anàlisi de la situació de la literatura infantil i juvenil a les Illes Balears». *Faristol*, 7 (desembre 1988), pàg. 25-32.

-(1990). «Un atreviment i una necessitat: la crítica de la crítica de la literatura infantil i juvenil». *Faristol*, 9 (març 1990), pàg. 12-14.

RAYÓ I FERRER, Miquel (1986). «L'aventura de llegir llibres d'aventures». *L'Aventura de Llegir*, any IV (abril 1986), pàg. 1. Palma.

-(1991). «Gabriel Janer Manila o la paraula que (ens) fascina». *Faristol*, 10-11 (març 1991), pàg. 40-44.

-(1992). «La ciutat en la literatura juvenil (?) mallorquina». *Faristol*, 12 (març 1992), pàg. 26-29.

-(1993). «Notes sobre els llibres per a infants i joves a les Balears». *Escola Catalana* 304 (novembre 1993), pàg. 20-22.

-(1995a). «De la llegibilitat de les obres dels autors mallorquins de llibres per a infants i joves». *Faristol*, 21 (juny 1995), pàg. 19-22.

-(1995b). «Per un assaig de classificació (no científica) dels títols utilitzats pels autors i autores balears de llibres per a infants i joves». *Estudis Baleàrics*, 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (juny-setembre 1995), pàg. 85-100. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.

-(1999). «Un tema inadequat: anotacions sobre la presència de l'amor i el sexe en la literatura infantil i juvenil en llengua catalana a Mallorca». *L'Arc*, 8 (març 1999), pàg. 29-34.

-(2003). «La problemàtica actual en tres llibres il·lustrats per a infants». *Faristol*, 45 (març 2003), pàg. 7-9.

-(2005). «Envejaria la senyora Rowling...». *Faristol*, 52 (juny 2005), pàg. 8-9.

-(2005). «La lectura, un viatge a Ítaca». *Escola Catalana*, 423 (octubre 2005), pàgs. 11-13. Barcelona: Òmnium Cultural.

BOVER, Jaume (1979). «Per a una bibliografia de la literatura infantil a les Illes Balears». *Maina*, 0 (diciembre 1979), pàgs. 56-59. Palma: Escola U. Professorat d'EGB.

DURAN, Teresa (1991). *El paral·lelepípede blau. Estudi de l'obra narrativa per a infants i joves de Gabriel Janer Manila*. Palma: Govern Balear. Conselleria d'Educació, Cultura i Esports.

-(1992). «Llegir les Illes de Barcelona estant». *Lluc*, 770 (septiembre-octubre 1992), pàgs. 31-33.

GARRIGA, Jaume (1977). «Una aproximació a la literatura infantil a les Illes». *Lluc*, 673 (septiembre 1977), pàg. 16.

JANER MANILA, Gabriel (1981). «El llibre català per a infants des de la perspectiva illenca». *Lluc*, 698 (julio-agosto 1981), pàgs. 12-13.

-(1983). «Pròleg». A: RAYÓ, Miquel: *El raïm del sol i de la lluna*. Barcelona: La Galera, pàgs. 5-6.

-(1984). «Digues com llegeixes i et diré qui ets». *L'Aventura de Llegir*, año II (abril 1984), pàg. 1. Palma.

-(1993). «Literatura infantil i experiència cognitiva». *Escola Catalana*, 304 (noviembre 1993), pàgs. 6-7.

-(1999). «L'esperit de la Mediterrània a la literatura infantil i juvenil». *L'Arc*, 8 (març 1999), pàgs. 17-23.

-(2002) «Elogi de la lectura, un plaer amenaçat». *L'Arc*, 15 (març 2002), pàgs. 35-38. Palma: ICE de la UIB.

MARCH CERDÀ, Martí (1983). «Els infants a les Illes a la recerca d'una literatura». *Lluc*, 712 (novembre-diciembre 1983), pàgs. 39-40.

-(1985). «Cap a una literatura infantil informatitzada i enllaunada?». *L'Aventura de Llegir*, año III (abril 1985), pàg. 1. Palma.

-(1988). «Elements per a l'anàlisi de la situació de la literatura infantil i juvenil a les Illes Balears». *Faristol*, 7 (diciembre 1988), pàgs. 25-32.

-(1990). «Un atreviment i una necessitat: la crítica de la crítica de la literatura infantil i juvenil». *Faristol*, 9 (març 1990), pàgs. 12-14.

RAYÓ I FERRER, Miquel (1986). «L'aventura

d'Europa» (June-September 1995), pages 85-100. Palma: Institute for Balearic Studies.

-(1999). «Un tema inadequat: anotacions sobre la presència de l'amor i el sexe en la literatura infantil i juvenil en llengua catalana a Mallorca». *L'Arc*, 8 (March 1999), pages 29-34.

-(2003). «La problemàtica actual en tres llibres il·lustrats per a infants». *Faristol*, 45 (March 2003), pages 7-9.

-(2005). «Envejaria la senyora Rowling...». *Faristol*, 52 (June 2005), pages 8-9.

VALRIU, Caterina (1992). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears des de 1975». *Lluc*, 770 (September-October 1992), pages 11-20.

-(1995). «Tendències actuals en la literatura infantil i juvenil catalana (1985-1995)». *Estudis Baleàrics*, 52. Monographic work: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (June-September 1995), pages 31-44. Palma: Institute for Balearic Studies.

-(1995). «El mestratge de La Fontaine en la literatura infantil i juvenil catalana». *Faristol*, 23 (1995), pages 5-9. Barcelona: Catalan Council for Books for Children and Adolescents.

-(1998). «Les rondalles i la literatura infantil». *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 16 (1998), pages 69-81. Barcelona: Graó.

-(1998). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears (1993-1998)». *Serra d'Or*, 468 (December 1998), pages 878-881.

-(1998). «Itineraris de lectura: Gabriel Janer Manila». *Magazine: Itineraris de Lectura*, 468, pages 1-30. Barcelona. (Treatise.)

-(1999). «La novel·la històrica en la literatura juvenil contemporània: una eina de reconstrucció nacional?». *L'Arc*, 8 (1999), pages 53-54. Palma: Institute for Educational Sciences, UIB.

-(2001). «Els gèneres literaris en la literatura infantil i juvenil» ¹⁰⁰ *Faristol*, (2001). Barcelona: Catalan Council on Literature for Children and Adolescents.

-(2001). «La influència dels clàssics universals en la literatura infantil i juvenil catalana» ¹⁰¹ *Quaderns divulgatius de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana*, 18 (2001), pages 18-47.

-(2005). «Literatura infantil i juvenil europea, literatura infantil i juvenil catalana, un joc de miralls?». ¹⁰⁵ A: DURAN, T.; JANER, E.; RIFÀ, S. (coord.) (2005). *Personatge a la vista!*

de llegir llibres d'aventures». *L'Aventura de Llegir*, año IV (abril 1986), pág 1. Palma.

-(1991). «Gabriel Janer Manila o la paraula que (ens) fascina». *Faristol*, 10-11 (marzo 1991), págs. 40-44.

-(1992). «La ciutat en la literatura juvenil (?) mallorquina». *Faristol*, 12 (marzo 1992), págs. 26-29.

-(1993). «Notes sobre els llibres per a infants i joves a les Balears». *Escola Catalana*, 304 (noviembre 1993), págs. 20-22.

-(1995a). «De la llegibilitat de les obres dels autors mallorquins de llibres per a infants i joves». *Faristol*, 21 (junio 1995), págs. 19-22.

-(1995b). «Per un assaig de classificació (no científica) dels títols utilitzats pels autors i autores balears de llibres per a infants i joves». *Estudis Baleàrics*, 52. Monográfico: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (junio-septiembre 1995), págs. 85-100. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.

-(1999). «Un tema inadequat: anotacions sobre la presència de l'amor i el sexe en la literatura infantil i juvenil en llengua catalana a Mallorca». *L'Arc*, 8 (marzo 1999), págs. 29-34.

-(2003). «La problemàtica actual en tres llibres il·lustrats per a infants». *Faristol*, 45 (marzo 2003), págs. 7-9.

-(2005). «Envejaria la senyora Rowling...». *Faristol*, 52 (junio 2005), págs. 8-9.

VALRIU, Caterina (1992). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears des de 1975». *Lluc*, 770 (septiembre-octubre 1992), págs. 11-20.

-(1995). «Tendències actuals en la literatura infantil i juvenil catalana (1985-1995)». *Estudis Baleàrics*, 52. Monográfico: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (junio-septiembre 1995), págs. 31-44. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.

-(1995). «El mestratge de La Fontaine en la literatura infantil i juvenil catalana». *Faristol*, 23 (1995), págs. 5-9. Barcelona: Consell Català del Llibre per a Infants i Joves.

-(1998). «Les rondalles i la literatura infantil». *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 16 (1998), págs. 69-81. Barcelona: Graó.

-(1998). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears (1993-1998)». *Serra d'Or*, 468 (diciembre 1998), págs. 878-881.

Il·lustració de H.J. Ford per al llibre The Pink Fairy Book, editat per Andrew Lang.

Llibres que fan lectors, pages 60-69. Barcelona: Catalonia Regional Government. Presidential Department.

6.3. Magazines and Monographic Work in Mallorca

L'Arc, 8 (March 1999). «El poder de llegir. Llibre i dinamització de la lectura». ¹⁰³ Palma: Institute for Educational Sciences, UIB.

L'Aventura de Llegir ¹⁰⁴ (1984-2000). Palma: Obra Cultural Balear.

Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil (1993-2004). ¹⁰⁵ Palma: Institute for Educational Sciences, UIB (25 issues published.)

Estudis Baleàrics, 52. Monographic work: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» ¹⁰⁶ (June-September 1995). Palma: Institute for Balearic Studies.

Faristol, (different collaborative articles. See point 6.2 of the bibliography).

Lluc, 712 (November-December 1983). Palma. Obra Cultural Balear.

Lluc, 718 (November-December 1984). «Això era i no era... La literatura infantil i juvenil». ¹⁰⁷ Palma: Obra Cultural Balear.

Lluc, 770 (September-October 1992).

Lluc, (November 1995). Monographic issue dedicated to the «Rondalles mallorquines d'en Jordi des Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover». ¹⁰⁸ Mallorca.

Other Magazines with the Collaboration of Balearic Experts on Children's Literature:

Escola Catalana 304 (November 1993). «Literatura infantil i juvenil». ¹⁰⁹ Barcelona: Òmnium Cultural (with collaborative work by Gabriel Janer Manila, Ramon Bassa and Miquel Rayó.)

Perspectiva Escolar. Barcelona: Rosa Sensat Association of Primary School Teachers.

Guix. Barcelona: Graó.

CLIJ (Cuadernos de Literatura Infantil y Juvenil). Barcelona. ➡

VALRIU, Caterina (1992). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears des de 1975». *Lluc*, 770 (setembre-octubre 1992), pàg. 11-20.

-(1995). «Tendències actuals en la literatura infantil i juvenil catalana (1985-1995)». *Estudis Baleàrics*, 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (juny-setembre 1995), pàg. 31-44. Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.

-(1995). «El mestratge de La Fontaine en la literatura infantil i juvenil catalana». *Faristol*, 23 (1995), pàg. 5-9. Barcelona: Consell Català del Llibre per a Infants i Joves.

-(1998). «Les rondalles i la literatura infantil». *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 16 (1998), pàg. 69-81. Barcelona: Graó.

-(1998). «La literatura infantil i juvenil a les Illes Balears (1993-1998)». *Serra d'Or*, 468 (desembre 1998), pàg. 878-881.

-(1998). «Itineraris de lectura: Gabriel Janer Manila». *Revista: Itineraris de Lectura*, 468, pàg. 1-30. Barcelona. (Opuscle.)

-(1999). «La novel·la històrica en la literatura juvenil contemporània: una eina de recobriment nacional?». *L'Arc*, 8 (1999), pàg. 53-54. Palma: ICE de la UIB.

-(2001). «Els gèneres literaris en la literatura infantil i juvenil» *Faristol*, (2001). Barcelona: Consell Català del Llibre per a Infants i Joves.

-(2001). «La influència dels clàssics universals en la literatura infantil i juvenil catalana». *Quaderns divulgatius de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana*, 18 (2001), pàg. 18-47.

-(2005). «Literatura infantil i juvenil europea, literatura infantil i juvenil catalana, un joc de miralls?». A: DURAN, T.; JANER, E.; RIFÀ, S. (coord.) (2005). *Personatge a la vista! Llibres que fan lectors*, pàg. 60-69. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència.

6.3. Revistes i monogràfics generats a Mallorca

L'Arc, 8 (març 1999). «El poder de llegir. Llibre i dinamització de la lectura». Palma: ICE de la UIB.

L'Aventura de Llegir (1984-2000). Palma: Obra Cultural Balear.

Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil (1993-2004). Palma: ICE de la UIB. (25 números publicats.)

Estudis Baleàrics, 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (juny-setembre 1995). Palma: Institut

-(1998). «Itineraris de lectura: Gabriel Janer Manila». *Revista: Itineraris de Lectura*, 468, pàgs. 1-30. Barcelona. (Opuscle.)

-(1999). «La novel·la històrica en la literatura juvenil contemporània: una eina de recobriment nacional?». *L'Arc*, 8 (1999), pàgs. 53-54. Palma: ICE de la UIB.

-(2001). «Els gèneres literaris en la literatura infantil i juvenil» *Faristol*, (2001). Barcelona: Consell Català del Llibre per a Infants i Joves.

-(2001). «La influència dels clàssics universals en la literatura infantil i juvenil catalana». *Quaderns divulgatius de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana*, 18 (2001), pàgs. 18-47.

-(2005). «Literatura infantil i juvenil europea, literatura infantil i juvenil catalana, un joc de miralls?». A: DURAN, T.; JANER, E.; RIFÀ, S. (coord.) (2005). *Personatge a la vista! Llibres que fan lectors*, pàgs. 60-69. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència.

6.3. Revistas y monográficos generados en Mallorca

L'Arc, 8 (març 1999). «El poder de llegir. Llibre i dinamització de la lectura». Palma: ICE de la UIB.

L'Aventura de Llegir, (1984-2000). Palma: Obra Cultural Balear.

Butlletí Informatiu del Seminari de Literatura Infantil (1993-2004). Palma: ICE de la UIB. (25 números publicados.)

Estudis Baleàrics, 52. Monogràfic: «La literatura infantil i la construcció d'Europa» (junio-septiembre 1995). Palma: Institut d'Estudis Baleàrics.

Faristol, (diversas colaboraciones. Ver bibliografía del punto 6.2).

Lluc, 712 (noviembre-diciembre 1983). Palma. Obra Cultural Balear.

Lluc, 718 (noviembre-diciembre 1984). «Això era i no era... La literatura infantil i juvenil». Palma: Obra Cultural Balear.

Lluc, 770 (septiembre-octubre 1992).

Lluc, (noviembre 1995). Monogràfic dedicat a las «Rondalles mallorquines d'en Jordi d'es Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover». Mallorca.

Otras revistas en las que han colaborado estudiosos isleños de la literatura infantil:

Escola Catalana, 304 (noviembre 1993).

«Literatura infantil i juvenil». Barcelona: *Òmnium Cultural* (con colaboraciones de Gabriel Janer Manila, Ramon Bassa y Miquel Rayó).

Perspectiva Escolar. Barcelona: Asociación de Maestros Rosa Sensat.

Guix. Barcelona: Graó.

CLIJ (Cuadernos de Literatura Infantil y Juvenil). Barcelona. ➡

NOTES

- (1) A Mallorcan association for the promotion of the Catalan culture and language.
- (2) *Libraries in Schools*.
- (3) *A Compilation of Mallorcan Folk Tales*.
- (4) *Books and Children*.
- (5) *The Reading Adventure*.
- (6) *Commission for Education and the Standardized Use of the Catalan Language*.
- (7) *Tell Me How You Read and I'll Tell You Who You Are*
- (8) *Toward a Computerized, Canned Form of Children's Literature*
- (9) *The Adventure of Reading Adventure Books*
- (10) *Reading and Freedom*
- (11) *Programme of the First Edition of the Seminars*
- (12) *Association of Catalan Friends of the IBBY*
- (13) *Informative Bulletin*
- (14) *Jordi des Racó's Mallorcan Folk Tales. A Tribute to Father Antoni Alcover*
- (15) *Informative Bulletin*
- (16) *Do You Explain Tales or Work?*
- (17) *The Hero of The Marvellous Tales*
- (18) *The Wheel of Tales*
- (19) *There Are Still People Today Who Cannot Read*
- (20) *The Little Prince*
- (21) *A Year of Literature for Children and Adolescents in the Balearics*
- (22) *Books and I, or the Reason for Children's Literature in Catalan and Education*
- (23) *A History of Catalan Literature for Children and Adolescents*
- (24) *Folk Tales from the Series of the Transformed Husband: The Survival of An Oral Tradition of Catalan Literature*
- (25) *Oral Fiction. From Oral Narratives to Written Tales*
- (26) *April 1994-95 Chronicle*
- (27) *The 'Llibre de les bèsties' by Ramon Llull: A Multitude of Educational Possibilities*
- (28) *Of Cicadas, Milkmaids and Foxes*
- (29) *Guide to Heroes in European Literature for Children and Adolescents*
- (30) *One Hundred Years of Jordi d'Es Racó's Compilation of Mallorcan Folk Tales*
- (31) *Tales: Beyond Words*
- (32) *You Walk, You Will Walk... Proposals for a Journey through Our Folk Tales*
- (33) *Entertaining Use of Children's Books*
- (34) *The Infancy of Light and Shade*
- (35) *Saint George*
- (36) *Three Hundred Years of the Publication of Tales of Long Ago*
- (37) *The Educational Values of Perrault's Tales*
- (38) *Let Me Talk to You of the Wolf...*
- (39) *Guide to Characters from Stories and Folk Tales*
- (40) *Animals in Literature for Children and Adolescents*
- (41) *Catalan Literature for Children and Education (1939-1985)*
- (42) *Children's Literature, Educational Messages and Social and Educational Intervention*
- (43) *The Influence of Folk Tales in Today's Literature for Children and Adolescents*
- (44) *The Formation of Literary Readers*
- (45) *Model Readers in Children's Narratives*
- (46) *Animal Folk Tales: The Series of the Fox and the Wolf*
- (47) *Narrative Supports in Children's Literature*
- (48) *A Study of the Work of M. Àngels Ollé*
- (49) *Catalan Literature for Children and Adolescents: A Century of Change*
- (50) *Children's Literature in Catalan and Education*
- (51) *Children's Literature, Educational Messages and Social and Educational Intervention*
- (52) *A Guide to Literature for Children and Adolescents. Balearic Islands, 2001*
- (53) *Children's Literature. Notes for a Decolonized Educational Approach to Reading*
- (54) *Children's Literature and Cognitive Experiences*
- (55) *Dreamed Childhoods and Other Essays*
- (56) *25th Anniversary. 1963-1988*
- (57) *Environmental Education and Books for Children and Adolescents*
- (58) *A History of Catalan Literature for Children and Adolescents*
- (59) *The Influence of Folk Tales in Current Literature in Catalan for Children and Adolescents*
- (60) *Children's Books as a Means of Social and Educational Intervention*

d'Estudis Balearics.

Faristol, (diverses col·laboracions. Vegeu bibliografia del punt 6.2).

Lluc, 712 (novembre-desembre 1983). Palma. Obra Cultural Balear.

Lluc, 718 (novembre-desembre 1984). «Això era i no era... La literatura infantil i juvenil». Palma: Obra Cultural Balear.

Lluc, 770 (setembre-octubre 1992).

Lluc, (novembre 1995). Monogràfic dedicat a les «Rondalles mallorquines d'en Jordi des Racó: Homenatge a Mn. Antoni M. Alcover». Mallorca.

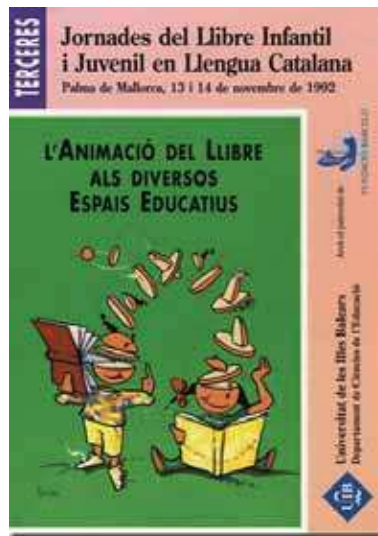
Altres revistes en què han col·laborat estudiosos illencs de la literatura infantil:

Escola Catalana, 304 (novembre 1993). «Literatura infantil i juvenil». Barcelona: Òmnium Cultural (amb col·laboracions de Gabriel Janer Manila, Ramon Bassa i Miquel Rayó.)

Perspectiva Escolar. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.

Guix. Barcelona: Graó.

CLIJ (Cuadernos de Literatura Infantil y Juvenil). Barcelona. ➡

Terceres Jornades del Llibre infantil i Juvenil en llengua Catalana, díptic publicat per el departament de Ciències de l'Educació de l'Universitat de les Illes Balears, l'any 1992.

Portada del llibre de Ramon Bassa i Martín, *Literatura infantil catalana i educació*, Editorial Moll, 1994.

- (61) *Reading and Freedom*
 (62) *Catalan Literature for Children and Adolescents during the Franco Regime (1939-1961): From Resistance to Continuity*
 (63) *Characters from European Literature for Children and Adolescents. Stages and Archetypes*
 (64) *Children's Literature and European Construction*
 (65) *The Educational Message in Literature for Children and Adolescents*
 (66) *Between Yesterday and Today in Children's Literature. An Account of Studies of Catalan Literature for Children in Mallorca*
 (67) *Fear in Folk Tales: An Educational Proposal*
 (68) *The Library. Reflections on Definitions*
 (69) *Reading: A Journey to Itaca*
 (70) *For a Bibliography of Children's Literature in the Balearic Islands*
 (71) *The Blue Parallelepiped. A Study of Narrative Work for Children and Adolescents by Gabriel Janer Manila*
 (72) *Reading the Islands from Barcelona*
 (73) *An Approach to Children's Literature in the Balearics*
 (74) *Children's Literature in Catalan from a Balearic Perspective*
 (75) *Prologue*
 (76) *Tell Me How You Read and I'll Tell You Who You Are*
 (77) *Children's Literature and Cognitive Experiences*
 (78) *The Spirit of the Mediterranean in Literature for Children and Adolescents*
 (79) *In Praise of Reading: A Threatened Pleasure*
 (80) *Children in the Balearics in Search of Literature*
 (81) *Toward a Computerized Canned Form of Literature?*
 (82) *Elements for an Analysis of the Situation vis-à-vis Literature for Children and Adolescents in the Balearics*
 (83) *A Daring Need: A Criticism of Criticism of Literature for Children and Adolescents*
 (84) *The Adventure of Reading Adventure Books*
 (85) *Gabriel Janer Manila or the Word that Fascinates Us*
 (86) *The City in Mallorcan Literature for Children (?)*
 (87) *Notes on Books for Children and Adolescents in the Balearics*
 (88) *The Readability of Work by Mallorcan Authors for Children and Adolescents*
 (89) *For a (Non-Scientific) Classification of Titles Used by Authors and Balearic Authors of Literature for Children and Adolescents*
 (90) *An Unsuitable Theme: Notes on the Presence of Love and Sex in Catalan Literature for Children and Adolescents in Mallorca*
 (91) *Current Issues in Three Illustrated Books for Children*
 (92) *Mrs. Rowling Would Get Old.*
 (93) *Literature for Children and Adolescents in the Balearics since 1975*
 (94) *Current Trends in Catalan Literature for Children and Adolescents*
 (95) *The Educational Skills of La Fontaine in Catalan Literature for Children and Adolescents*
 (96) *Folk Tales and Children's Literature*
 (97) *Literature for Children and Adolescents in the Balearic Islands 1933-1998*
 (98) *Routes for Reading: Gabriel Janer Manila*
 (99) *The Historical Novel in Contemporary Literature for Children: A Tool for National Recovery?*
 (100) *Literary Genres in Literature for Children and Adolescents*
 (101) *The Influence of Universal Classics in Catalan Literature for Children and Adolescents*
 (102) *European Literature for Children and Adolescents: A Game of Mirrors?*
 (103) *The Power of Reading. Books and Revitalizing Reading*
 (104) *The Reading Adventure*
 (105) *Informative Bulletin of the Seminars on Literature for Children*
 (106) *Children's Literature and European Construction*
 (107) *That Was and Wasn't... Literature for Children and Adolescents*
 (108) *Jordi des Racó's Mallorcan Folk Tales: A Tribute to Father Antoni M. Alcover*
 (109) *Literature for Children and Adolescents*